

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICE KOLIČEVO

Tretji plenum slovenskih papirničarjev

V dvorani Instituta za celulozo in papir so se zbrali zastopniki iz vseh tovarn slovenske papirne industrije. Tretji plenum, ki je bil 7. novembra, je uspešno vodil tov. Praznik iz Prevalj. Direktor poslovnega združenja Papirles tov. Kosmina je v uvodni besedi povedal, da po začetni vneti papirničarjev ne kaže najbolje, da bi se kmalu združili v enotno združeno organizacijo. Redka so bila namreč ona podjetja, ki so poslala pisemne pripombe k predloženemu sporazumu.

Predsedujoči je zaradi zastojev v razpravi enostavno po imenu pozival prisotne direktorje in druge, da pojasnijo svoja stališča. Direktorji so drug za drugim govorili o prednostih, ki naj bi jih prineslo združeno podjetje. Imel sem občutek, da je nekaj strahu podobnega viselo v zraku, kar je preprečevalo in ni dalo jasne besede in odprtega odgovora. Večina se je izjasnila za združeno podjetje, toda brez pravega veselja in privrženosti. Čim dalj naj bi ostalo tako, kot je. Dovolj nam je dobro. Konjunktura doma in v svetu je očitna in najbrž še ne bo kmalu popustila.

Nemalo smo slišali kritičnih pripomb k obnašanju nekaterih tovarn. Kljub enotno potrjenemu petletnemu programu, ga tovarne zanemarjajo. Niso važni dogovori in sporazumi. Te je moč nekaznovano kršiti iz dneva v dan. Pohvala sledi le izpolnjevanju tistega, kar je v interesu posamezne tovarne. Škoda, povzročena sosednjemu kolektivu, sladi uspehe v sebi zaljubljenih kolektivov. Med kolektive panoge celuloze in papirja so se globoko zajedli časi nezaupanja. Zaman so besedna prepirčevanja direktorjev in drugih vodilnih delavcev, da so še vedno v prvih borbenih vrstah za združevanje in enotnost slovenske papirne industrije. Besede še niso nikdar zadostovale pri onih, ki so izgubili zaupanje. Le delo in dejanja ustvarjajo spoštovanje.

Zaradi takega stanja smo na plenumu slišali nekaj zanimivih predlogov. Poskusili naj bi takoj z uresničevanjem posameznih sporazumov o določenih poslovnih zadevah. Enotna nabava lesa, celuloze in drugih kritičnih materialov bi verjetno zadovoljila večino tovarn. Skupen nastop pri gozdarjih in lesarjih bi ustvaril ugodnejše pozicije pri izkoriščanju slovenskih gozdov v korist papirne industrije. Izvozna moč slovenske papirne industrije je tolikšna, da bi v tujini uspešno organizirali prodajne centre. Institut celuloze in papirja životari prav zaradi zapletenosti politike večine slovenskih papirnic. Bogato opremljeni institut čaka na boljše čase in boljše razumevanje vodilnih kadrov papirne industrije.

Končni sklep plenuma je bil, da še naprej delamo na integraciji slovenske industrije celuloze in papirja. Četudi je cilj nedvoumen, je vendarle v sedanjem času hudo meglen.

Albin Vengust

Del zborovalcev iz oddelka za vzdrževanje v mizarski delavnici

*Ob prazniku republike
čestitajo
vsem članom
kolektivov
Papirnice
Količevo in
Papirnice Vevče*

samoupravni organi,
sindikat
in uredniški odbor
»Našega dela«

Ob rojstnem dnevu naše republike

Na drugem zasedanju AVNOJ se je v majhnem bosanskem mestu Jajcu, ki stoji nad slapovi Plive, 29. novembra 1943 rodila nova Jugoslavija. Zato ta dan slavimo kot naš največji državni praznik. Vsako leto ta zgodovinski dogodek ponovno doživljamo ob hitrem samoupravnem razvoju naših jugoslovanskih narodov.

Tokrat ne bi posebej poudarjali, da so delovni ljudje Slovenije, osvobodjeni gospodarskega izkoriščanja in političnega zatiranja, z vodilno vlogo Zveze komunistov, bistveno spremenili podobo naše domovine. Zato bi ob spominu na rojstvo naše republike, ponovili misli, ki čudovito v kratkih vrsticah ponazorijo boj Slovencev za narodno osvoboditev.

V svojem delu SLOVENE IN REPUBLIKA je eden od velikih slovenskih ustvarjalcev tovariš Boris Kidrič že pred tridesetimi leti zapisal:

Stoletja in stoletja je slovenski rod hlapčeval tujim gospodom. Stoletja in stoletja mu je posvetna in cerkvena gosposka vtepala v glavo, da mora biti krotak in ponižen, da je oblast njegovih tiranov postavljena od samega Boga, da sme biti srečen, če se milostno oko njegovega vladarja ozre nanj in na njegovo ponižnost z dopadanjem... Kdor med našim rodом si je predrznil misliti drugače, so ga prekleli in poteptali. Prekleli in poteptali ga niso samo tujerodni posvetni in cerkveni valpti »milostnih vladarjev«, prekleli in poteptali so ga še pred njimi domači oblastniki in poloblastniki. Zakaj v zgodovini našega rodu je bilo vselej zapisano: »Domača gosposka se vdinja na življenje in smrt tujim tiranom.«

Drugače biti tudi ni moglo. Preslabotna, da bi vodila samostojno izkoriščevalsko politiko, se je naša domača gosposka iz svojih protiljudskih gonov in v svojem protiljudskem ravnanju vselej zatekala pod streho tujih močnikov.

Bilo je potemtakem historično nujno, da sta v naši nacionalni in socialni zgodovini gospodovala dva istočasna simbola narodnega zatiranja, protidemokratske tiranije in socialnega izkoriščanja: Izdajstvo in hlapčevstvo domače parazitske gospose in pa monarhija kot tradicionalna, kar najbolj reakcionarna državna oblika nacionalnega teptanja, dušenja ljudskih demokratičnih pravic in brezobzirne eksploatacije s strani vladajočih razredov.

Bilo je končno popolnoma vseeno, ali so nam cesarjevala avstrijska oziroma avstro-ogrska »apostolska veličanstva«, ali pa vladali »narodni kralji« iz Karađorđeve hiše. Oblike so se sicer spremenile, osnovna vsebina pa je ostajala ista: Zatiranje našega naroda, protiljudski in protidemokratski teror, kar najbrutalnejše izkoriščanje delovnega ljudstva.

Legenda o »narodnem vladarju« se je v stari Jugoslaviji kmalu razblinila. »Narodna monarhija« nam niti ni mogla niti ni hotela priboriti naših nacionalnih meja, da o njenem imperalističnem velikosrbskem odnosu do zatiranih narodov Jugoslavije sploh ne govorimo. Hkrati je »narodna dinastija« začela zelo zgodaj koketirati z inozemstvom, sovražnim našim narodom. Zakaj? Pač zato, ker je bila po vsem svojem bistvu sorodnejša reakcionarnim interesom inozemskih imperialistov kot pa nacionalnim in ljudskim koristim »svojih narodov«.

Ko se je slovenski narod skupaj z drugimi jugoslovanskimi brati pod vodstvom velikega ljudskega sinu, tovariša Tita, dvignil v oboroženo vstajo proti okupatorju, je prelomil s tisočletno tradicijo. Prelomil je z njo v vsakem pogledu. Prelomil je s hlapčevstvom in ponižnostjo. Prelomil je z naukom in z miselnostjo, ki sta mu jo stoletja vtepala v glavo cerkvena in posvetna gosposka, prelomil je s poslušnostjo lastni izdajalski gosposdi, ki ga je rotala, naj odvrže orožje. Skratka, narod je prenehal biti krotak in ponižen, v oboroženi borbi za obstanek se ni več mnogo in zaskrbljeno vpraševal, kaj mislijo o njem in o njegovem ravnanju — frak, talar in katero koli apostolsko in neapostolsko veličanstvo...

Čim so se naši narodi dvignili v oboroženi upor, v sveto domovinsko vojno za popolno narodno osvoboditev in za resnično narodno enakopravnost, pa je že hkrati bilo jasno, da bo zmaga narodnoosvobodilnega gibanja morala pomesti tudi z obema simboloma naše suženjske preteklosti: z oblastjo domače izdajalske gospose in z monarhijo. Narodnoosvobodilno gibanje tega sicer ni neposredno terjalo niti postavilo v svoj program. Boj proti okupatorju je narodnoosvobodilno gibanje pojmovalo v vsej njegovi širini, brez drugih primesi. Dejansko in moralno je omogočilo sodelovanje slehernemu, tudi včerajšnjim kapitulantom in krivcem aprilskega poloma. Toda mar je bilo sploh še mogoče, da bi protiljudska reakcija, ki je od nekdaj izdajala nacionalne koristi tujemu pohlepu po naši zemlji in njenih bogastvih, zavrla svojo naravo in ravnala to pot drugače? V logiki zgodovinskega in družbenega dogajanja je bilo zapisano, da se bo protiljudska reakcija spečala z okupatorjem. Bilo pa je zato in potemtakem tudi logično in naravno, da je naša narodna osvoboditev hkrati izročila oblast tistim narodnim silam, ki so se za svobodo borile, ki so rešile našo nacionalno čast, se pravi ljudskim silam naših narodov.

In končno — prek svoje lastne sence tudi v inozemstvo pobegli Peter Karađorđević ni mogel več skočiti. Nikakor ni bil slučaj, če je ob »posredovanju« svojega »vojnega ministra« Draže in z vsemi mogočimi drugimi manevri zabodel nož v hrbet narodnoosvobodilnemu gibanju ter podprl samega okupatorja...

To dejstvo pa hkrati oznanja neogibni in logični konec preživele in v našem ljudstvu osovražene, za naše narode vselej usodne monarhistične tradicije. Dejansko in v zavesti naših narodov je monarhija svojo vlogo dokončno — odigrala. Osvobodjeni narodi zahtevajo, prebujeno in osvobodeno ljudstvo zahteva, naša najgloblja nacionalna in državna korist terja — republiko!

Nam Slovincem potrjuje republika še posebej, da smo zares, da smo zajamčeno vstopili v novo, v svobodno zgodovinsko obdobje našega naroda. Za Slovence kot narod je republika bistvena potrditev svobode in enakopravnosti, ki smo si jo izbojevali pod Titovim vodstvom v krvavi domovinski vojni na življenje in smrt združenih jugoslovanskih narodov, je bistvena potrditev našega zgodovinskega in nepreklicnega preloma z vso našo suženjsko preteklostjo. Za naše ljudstvo je demokratična in ljudska oblika sama ob sebi umevna zahteva njegovega demokratičnega programa.

Združene papirnice Ljubljana

Gibanje proizvodnje v mesecu oktobru 1973

	Plan	Doseženo Oktobar 1973	I.-X. 1973
Klasični papirji	100	113,7	107,1
Premazni papirji	100	120,2	110,5
Skupaj:	100	186,0	108,3
Lesovina	100	111,3	100,1
Izvoz v tonah	100	120,1	105,6
Izvoz v \$	100	183,0	138,3

Izkoriščanje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	Oktobar 1973	φ I.-X. 1973	φ 1. 1972
I. PS	96,0	91,4	92,4
II. PS	94,1	91,9	90,2
III. PS	94,4	91,3	91,4
IV. PS	93,8	91,7	90,7
Skupaj:	94,6	91,6	91,2
Premazni stroj	69,1	65,7	52,1
Izmet klas. papirjev %	8,92	7,51	7,91
Izmet premaznih pap. %	11,5	13,53	12,93

Proizvodnja papirja je bila v mesecu oktobru izredno visoka, predvsem zaradi ugodnega proizvodnega programa ter nižjih zastojev na PS. Delež offset papirjev v proizvodnem programu se je znižal, porasel pa je delež pigmentiranih, tapetnih papirjev, bankposta ter kulerjev. Zastoji na PS so se znižali, izmeta pa smo zabeležili kar za 1,4 % več kot pretekle mesece.

Tudi proizvodnja premazanih papirjev je znatno presežila planirano količino, izdelali pa smo tudi ca. 60 % obojestransko premazanih papirjev. Zastoji na PRS so bili običajno visoki (30 %), za ca 2 % pa smo ugotovili manj izmeta.

Tudi proizvodnja lesovine je bila glede na večjo proizvodnjo srednjefinih papirjev večja za 11 % z ozirom na planirano količino.

VEVČE, NOVEMBER — Količinska proizvodnja se je v primerjavi z lanskim letom povečala za 10,3 % ali za 2759 t. Lanj smo v devetih mesecih proizvedli 26.764 ton, letos pa 29.523.

V letošnjem letu je, enako kot v prejšnjih letih, zelo narasla proizvodnja premazanih papirjev. Naše podjetje izdeluje vedno več oplemenitenih papirjev. Tabela proizvodnje premazanih papirjev je taka:

Vrsta papirja	Proizvodnja 9 mesecev 1973	1972	Indeks
Slavija	4.636	4.027	115,1
Avala	1.958	1.326	147,7
Emona	4.072	2.242	181,6
Skupaj	10.666	7.595	140,4

Proizvodnja klasičnih papirjev pa je bila na ravni lanskega leta, oziroma malenkost manjša. Lanska proizvodnja je bila 19.169 t, letošnja pa 18.857 ali 98,4 % lanske.

V strukturi rasti proizvodnje klasičnih papirjev se je izvršil premik. V letošnjih devetih mesecih je narasla proizvodnja srednje finih papirjev za 11,6 %, proizvodnja brezlesnih papirjev je pa za 5 % padla v primerjavi z istim obdobjem lani.

	I. PS	II. PS	III. PS	IV. PS	Skupaj
φ hitrosti 1973	84,88	110,49	97,49	167,50	113,22
1972	75,76	103,42	86,14	159,84	100,94
Indeks	112,00	106,8	113,2	104,8	112,2

Malo se je povečala tudi gramatura papirjev — za 2,7 %. Lani je bila povprečna gramatura 78,46 g na m², v 9 mesecih 1973 pa 80,56 g/m².

Tabela proizvodnje klasičnih papirjev nam pokaže naslednjo sliko:

Vrsta papirja	Proizvodnja 9 mesecev 1973	1972	Indeks
Brezlesni	14.508	15.273	95,0
Srednje-fini	4.349	3.897	111,6
Skupaj	18.857	19.169	98,4

Med brezlesnimi papirji smo izdelali največ

1. Offsetnih papirjev 7124 t
2. Pigmentiranih papirjev 1465 t
3. Bankpost papirjev 1301 t
4. Ciklostila 1268 t
5. Brezlesnih pis. papirjev 1015 t

Med srednjefinimi papirji pa je bilo proizvedenega:

1. Kulerja 2217 t
2. Tapetnega papirja 1486 t

Ob takem povečanju proizvodnje se nam postavlja vprašanje, kako, na kakšen način je uspelo tako povečanje proizvodnje. Vzrokov je več. V prvi vrsti bi omenil tehnične — to je vsekakor povečanje hitrosti na strojih za 12,2 %. Primerjava hitrosti devetih mesecev 1973 s povprečjem 1972 nam pokaže naslednje:

% izmeta 73 % izmeta 72

I. PS	329	11,17	12,28
II. PS	497	7,96	7,94
III. PS	674	9,02	10,00
IV. PS	587	4,59	5,19
Skupaj	2287	7,32	7,91

Dodelavni izmet premazanih papirjev znaša 1660 t ali 13,82 %. V letu 1972 pa je znašal 12,93 %. Tu torej beležimo poslabšanje kvalitete proizvodnje.

Papirnica Količevo

GIBANJE REALIZIRANE PROIZVODNJE

OKTOBER 73

Količinsko v %

Izdelek	X/73 LP X/73	I-X/73 LP I-X/73	X/73 OP X/73	X/73 X/72	I-X/73 I-X/72
Papir	71,9	90,1	100,3	88,1	116,9
Karton	28,3	100,3	128,7	33,3	94,9
Lepenka	116,3	110,1	125,7	113,6	106,4
Skupaj	41,1	100,7	118,7	48,—	99,4
Proizv. lesov.	87,—	92,1	207,9	60,—	79,9

Vrednost v %

Papir	159,3	123,3	130,6	194,2	126,—
Karton	21,7	97,1	128,2	33,9	97,1
Lepenka	121,9	114,5	126,1	119,8	106,7
Skupaj	45,2	103,5	128,8	65,7	103,1

IZV O Z

Količinsko v %

Papir	76,4	165,1	420,8	141,9	225,—
Karton	—	48,—	—	—	110,9
Lepenka	—	—	—	—	—
Skupaj	25,9	88,8	177,5	49,9	175,—

Vrednost v %

Papir	158,3	162,7	469,2	346,—	319,1
Karton	—	—	—	—	—
Lepenka	—	—	—	—	—
Skupaj	46,9	83,9	306,6	99,5	190,3

ČASOVNO IZKORIŠČANJE ZMOGLJIVOSTI PROIZVODNIH STROJEV ZA OKTOBER 73

Stroj	Kol. čas ure	Prazniki ure	Remont ure	Zastoji ure	Izkor. str. %	Proizv. na str. t
PS I	744	—	100	13,4	32	82,3
PS II	744	—	100	13,4	23	81,5
KS I	744	—	100	13,4	14	84,7
KS II	744	—	744	100,—	—	—
LS	744	—	100	13,4	12	85,—
Skupaj	744	—	229	30,8	16	67,1
Leso brusil.	744	—	23	3,1	79	10,0

NETO PROIZVODNJA NA ZAPOSLENEGA

	Zaposleni	%	Proizv./zaposl.
Povprečje v letu 1972	696	100,—	100,—
Oktober 1973	687	98,7	46,4
Povprečje v letu 1973	686	98,6	99,8

Kanadska papirna industrija v ekspanziji

Po stagnaciji v letih 1970 in 1971 se je položaj v letu 1972 izboljšal, v letu 1973 pa je prišlo do obsežne ekspanzije panoge. Pri proizvodnji roto papirja znaša stopnja koriščenosti kapacitet 92 % proti 84 % lani in 81 % v letu 1971. Pri drugih vrstah papirja se je koriščenost kapacitet povečala od 87 % na 94 %, pri lepenki celo na 97 %. Industrija ceni, da bo v letu 1973 proizvedla 9,5 milij. ton roto papirja, od tega le 0,8 milij. ton za domači trg, 1,4 milij. ton za prekomorske države in ostalek za izvoz v ZDA. (TA)

Vir: Neue Züricher Zeitung 272, 6. 10. 1973.

Zakaj strokovni sveti

verjetno pa je, da svete dopolnijo, vsaj občasno, tudi sodelavci iz drugih delovnih področij tovarne. Člani sveta posamezne enote ali oddelka bodo iz svojih vrst zbrali vodjo.

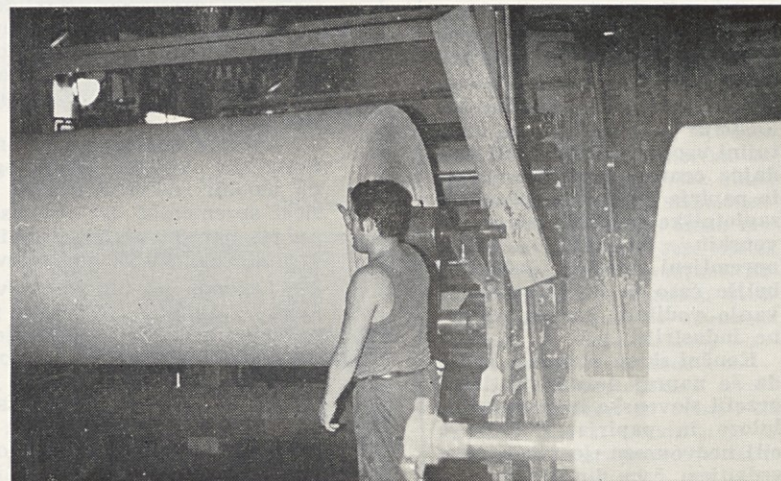
Strokovni sveti se bodo praviloma sestajali enkrat mesečno. Pregledali bodo poslovanje TOZD in njeno delovanje v pretekli dobi enega meseca in na podlagi tega sestavili problematiko podjetja. Predvsem bo zanimivo finančno poslovanje, ki pa je seveda rezultat celotnega dela in dejavnosti. Problematika in analiza dela in uspehov bosta vodili strokovni svet k sklepom, ki bomo urejali delovanje enote.

Finančni uspeh je le redkokdaj v planskih oziroma normativnih mejah. Običajno odstopa od plana in normativov navzgor ali pa v negativno smer. Vzrokov za odstopanje je lahko več. Bodisi, da so to ohlapni normativi porabe materiala, izpadi električne energije ali pa drugi tehnični vzroki (tudi netehni). Po dosedanjem načinu zajemanja podatkov je te vzroke včasih prav težko ugotoviti. Obdelava podatkov je raz-

lična, prav tako obračun. Evidenca včasih ne more določiti mesta odstopanj. Vzroki zanje so često tudi povezani med seboj. Izvor je zato težko ugotovljiv.

Glavna naloga strokovnih svetov bo potemtakem ugotavljanje vzrokov odstopanj v TOZD. Vsekakor bo to lažje kot do sedaj, saj so TOZD dosti manjše enote in možnost pregleda nad delom dosti večje kot v celotnem podjetju. Sestava strokovnih svetov omogoča informiranje iz vseh področij, ki so za vodenje TOZD potrebne. S skupnim delom bodo strokovni sveti dosegli uspešno vodenje TOZD. Tudi razjasnitve mnogih problemov, ki ostajajo sedaj odprti, bodo možne.

Razumljivo pa je, da bo strokovni svet nosil tudi del odgovornosti za reševanje tekočih problemov, ki so vezani na nemoteno poslovanje enot. Ti problemi se očrtujejo v polni zaposlitvi, oskrbi surovin, organizaciji dela, povezavi z oddelki, zlasti prodajo itd. Ne majhna skrb strokovnih svetov bo odgovornost za količine izdelkov, za njihovo kvaliteto, za dobavne roke in podobno.

Še kake četrt ure in zvitek na II. PS bodo menjali. Janez Lovše je že pripravljen

Rekonstrukcija kartonskega stroja II končana

KOLIČEVO, NOVEMBER — Osnovne misli in cilji proizvajati več, boljše in cenejše so se uresničile v začetku meseca novembra z dokončanjem rekonstrukcije kartonskega stroja II, tehnoloških naprav za pripravo snovi, z rekonstrukcijo energetskih naprav za proizvodnjo oz. razvod električne energije in proizvodne pare ter z dograditvijo objekta za pripravo snovi in objekta za strojno dodelavo kartona. Celotna sedanja rekonstrukcija je kljub nekaterim nepredvidenim delom potekala v redu in k izpolnitvi sprejetega plana rekonstrukcije je pripomogla velika prizadevnost vseh sodelujočih za kar jim gre vse priznanje.

Za izdelavo kvalitetnega premaznega kartona in za 50 % povečanje dnevne proizvodnje kartona ter za boljše tvorjenje gornje plasti so bila v kartonski stroj II vgrajena nova okrogla sita, nove čistilne naprave za čiščenje okroglih sit in vzdolžnega sita. Čiščenje klobučevin se je povečalo z vgraditvijo cevnihsesalcev. Obstoječa predušilna skupina se je povečala za 3 sušilne valje in za 16 toplotnih valjev. Enako temu je bila povečana tudi naknadna sušilna skupina. Gladilni valj je dobil novo specialno odsevalno napravo. K obstoječim premaznim napravam, ki se na-

hajajo v stroju je bila dodana še zračna ščetka. Sušenje premazne površine kartona je z infra rot elektriko in toplim zrakom. Za premazno napravo sta bila nameščena 2 sušilna korekturna valja za doseg ravnotežnosti kartona, za sijaj zgornje površine kartona je bila vgrajena ščetka. Za boljše glajenje kartona je bil v stroj montiran novi 3 in 5-valjni gladilnik. To je le del obnovitvenih del, ki jih je obsegal program rekonstrukcije stroja.

Vse tehnološke naprave v strojni dodelavi kartona so v novozgrajeni zgradbi projektirane in montirane tako, da se karton reže na

prečnem rezilcu v formate v diskontinuiranem postopku, vezi ali risi pa se izdelujejo v posebni napravi. Na paletni progi poteka paletizacija kartona. Spodnji prostori zgradbe so namenjeni skladiščenju in odpremi gotovega blaga.

Vzporedno z rekonstrukcijo kartonskega stroja II je potekala rekonstrukcija tehnoloških naprav za pripravo snovi in to za pripravo beljene in nebeljene celuloze, za pripravo papirnih odpadkov boljše in slabše vrste. Istočasno je potekala rekonstrukcija energetskih naprav za pripravo pare in električne energije ter za razvod pare in električne energije do porabnikov.

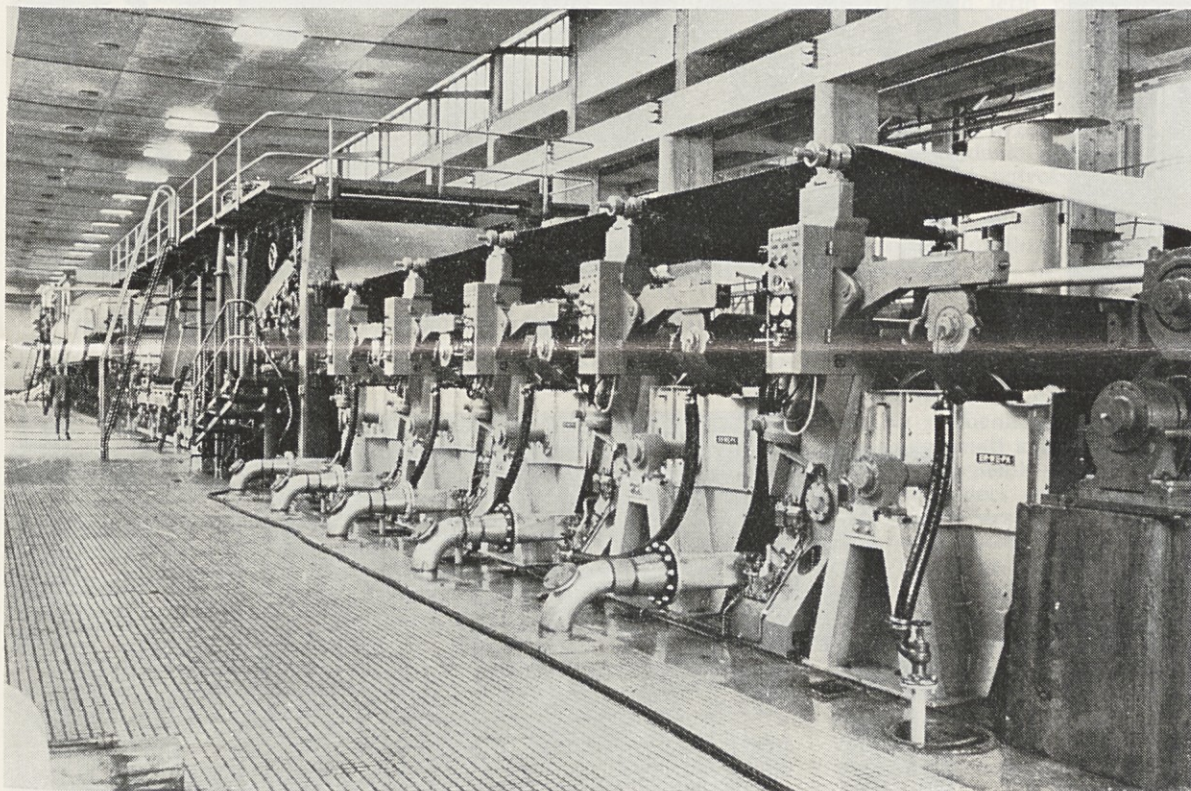
Popravek

Pri poslovnih besedah ob odhodu v pokoj sta bili pod fotografijami v oktobrski številki Našega dela zamenjani imeni tovarišev Prepeluha in Aliča. Izostala je tudi fotografija Marije Cajhen in jo objavljamo tokrat.

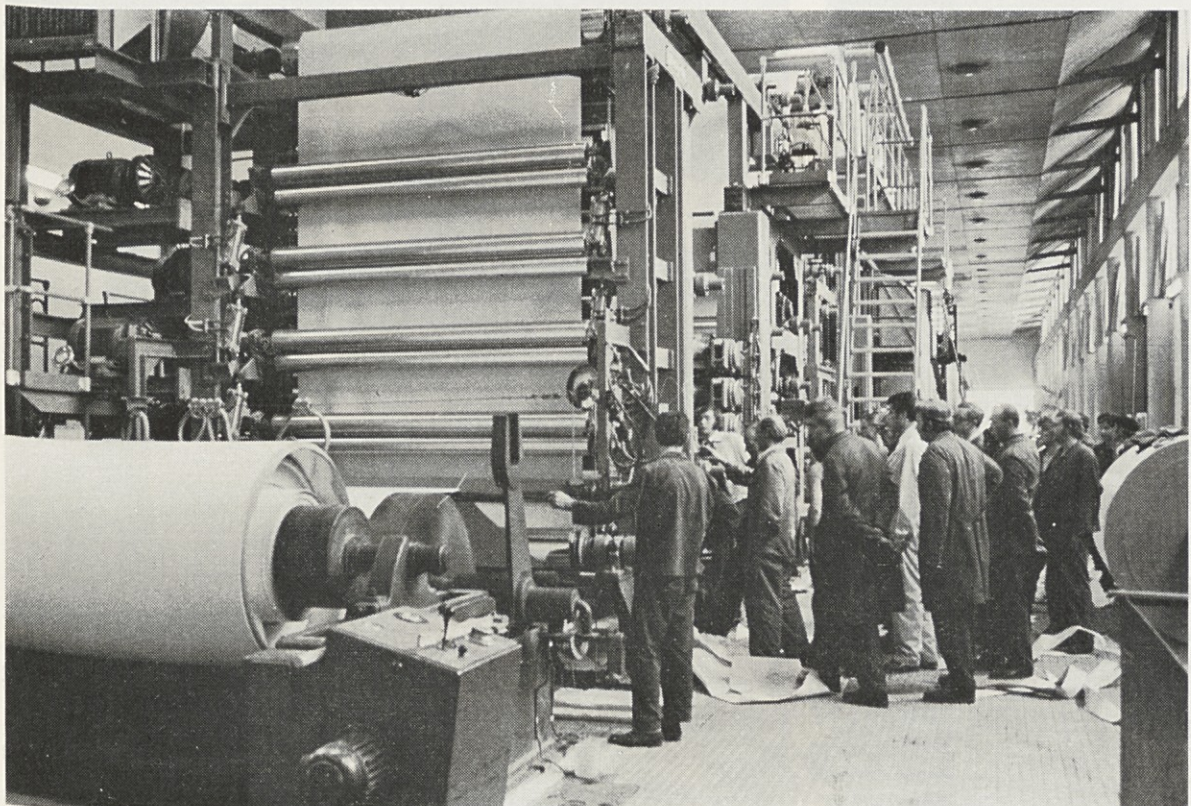
Prav tako popravljamo številke na 2. strani v članku »Kakšni bodo dopusti« pod 2. točko — strokovnost delovnega mesta.

Pravilno je: 2 delovna dneva 14 ur
3 delovni dnevi 21 ur
4 delovni dnevi 28 ur.

Za vse tri napake se oprostamo.

Novovgrajena sitova skupina KS II

Pričetek izdelave kartona na obnovljenem stroju

Urejanje medsebojnih razmerij delavcev s samoupravnim sporazumom

VEVČE, NOVEMBER — Urejanje medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu z določanjem pravic, obveznosti in odgovornosti je po sedaj veljavnem zakonu načeloma predmet samoupravne normativne dejavnosti. Predmet zakona je določanje tistih temeljnih pravic delavcev v združenem delu, s katerimi je zagotovljen njihov položaj v samoupravnih in družbeno ekonomskih odnosih in sta tudi zagotovljeni njihova socialna varnost in solidarnost. Ta značilnost se posebno nazorno kaže v tem, da večine določb zakona o medsebojnih razmerjih delavcev ni mogoče uresničevati z neposredno uporabo zakona, temveč le preko samoupravnih norm. Zakon je torej predvsem načelni pravni okvir za samoupravno urejanje medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, hkrati pa postaja samoupravne norme, s katerimi se neposredno urejajo ta razmerja, nepogrešljiv pogoj za uresničevanje vsebine zakona.

Zato je razumljivo, da zakon nalaga delavcem v organizacijah združenega dela, da morajo do konca leta 1973 s samoupravnim normo urediti svoja medsebojna razmerja v združenem delu. Treba je poudariti, da se ta nova ureditev medsebojnih razmerij v združenem delu ne bo mogla omejiti samo na usklajevanje obstoječega pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih v združenem delu s pravilnikom, temveč bodo delavci sprejeli samoupravni sporazum, s katerim bodo povsem na novo uredili vsa svoja medsebojna razmerja.

Samoupravni sporazum bo moral biti sklenjen v pisni obliki. Predlog samoupravnega sporazuma pripravi delavski svet temeljne organizacije združenega dela, oziroma delovne organizacije, ki v svoji sestavi nima temeljnih organizacij. Predlog samoupravnega sporazuma, ki ga je pripravil delavski svet, določijo delavci na zboru in to z večino glasov vseh delavcev. Samoupravni sporazum je sklenjen šele takrat, ko dve tretjini vseh delavcev v TOZD ali delovni organizaciji, ki v svoji sestavi nima TOZD, pisмено izjavita, da se strinjata s pravicami in obveznostmi, ki so določene v predlogu samoupravnega sporazuma. Kadar je v samoupravnem sporazumu določeno, se ureja način uresničevanja posameznih pravic in obveznosti s posebnim pravilnikom, ki pa mora biti skladen s samoupravnim sporazumom.

Navedeni postopek sprejemanja samoupravnega sporazuma nam jasno kaže, da urejanje medsebojnih razmerij ni več v pristojnosti organov upravljanja (n. pr. delavskega sveta), temveč je neodtujljiva pravica delavcev samih, tako da bi bil morebitni akt, s katerim bi delavski svet predpisoval te pravice in dolžnosti delavcev, v nasprotju z ustavo in zakonom.

Vsebinsko zajema samoupravni sporazum v medsebojnih razmerjih v združenem delu vse, kar je bilo doslej v pravilniku o delovnih razmerjih in drugih pravilnikih, s katerimi so bila urejena posamezna vprašanja s področja teh razmerij. Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih je temeljna samoupravna listina, iz katere bo vsak delavec lahko spoznal in ugotovil vso vsebino svojega statusa, ki ga je pridobil z vstopom v delovno skupnost, ter vse svoje pravice in obveznosti. Zato bo moral imeti vsak delavec svoj lasten izvod tega samoupravnega sporazuma, prav tako ga bo moral dobiti vsak novodošli delavec.

Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v združenem delu bo imel šest delov. V prvem delu bodo določbe, ki urejajo pridobitev lastnosti delavca v organizaciji združenega dela, z

določbami o splošnih in posebnih pogojih za pridobitev te lastnosti, o objavi in razpisu delovnih mest, v načelih izbirnega postopka kandidatov, o delu za določen čas in s skrajšanim delovnim časom, o poskusnem delu, o uvajanju delavca v delo in v pravice do razporeditve na delo po delovni, poklicni in strokovni usposobljenosti. Drugi del bo zajemal določbe o vseh pravicah delavcev. Tretji del bo določil splošne in posebne obveznosti ter odgovornost delavcev. V tem delu bodo tudi določbe o delovnih mestih, kjer imajo delavci v zvezi s posebnimi pooblastili tudi posebne obveznosti in temu ustrezno večjo odgovornost (določbe o vodilnih delovnih mestih). Predmet četrtega dela naj bi bila odgovornost delavcev, ki za namerno ali molomarno neizpolnjevanje ali kršitve dolžnosti odgovarjajo disciplinsko, odškodninsko in kazensko. V tem delu mora samoupravni sporazum navesti dejanja in opustitve, ki se štejejo za lažje, oziroma za hujše kršitve ter določiti ukrepe, ki se izrečejo delavcu za kršitev. Dopolnitveni ukrepi so: opomin, javni opomin, zadnji javni opomin, prenehanje lastnosti delavca zaradi hujše kršitve. Peti del bo urejal prenehanje lastnosti delavca z določbami o načinu in o razlogih, zaradi katerih lahko preneha ta lastnost. V šestem delu samoupravnega sporazuma naj bi bile določbe, ki bodo podrobno uveljavile in uredile načelo, po katerem odločajo o uresničevanju svojih pravic in obveznosti delavcev v temeljni organizaciji združenega dela oziroma v delovni organizaciji, ki nima TOZD v svoji sestavi in sicer kot celoti, ali pa tudi njenih delih, tj. v delovnih skupinah, proizvodnih obratih itd. Enot, v katerih se prejemajo odločitve o uresničevanju pravic in obveznosti delavcev, bo moral določiti samoupravni sporazum in ne, kot do sedaj, statut podjetja. Odločitve bodo sprejemali delavci neposredno ali pa bodo izvolili in pooblastili posebne organe. Te organe bo moral določiti samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, izvoljeni pa bodo lahko samo neposredno. Teh organov ne bo mogel več voliti delavski svet, kakor je doslej v naši delovni organizaciji volil odbor za kadrovska vprašanja.

S pravilnikom bomo lahko urejali samo tiste zadeve, pretežno personalni, administrativni in organizacijski pomen za uresničevanje pravic in obveznosti. Vendar bi morale biti v samoupravnem sporazumu v medsebojnih razmerjih določenih pooblastilne določbe, ki so bile podlaga za urejanje določenih vprašanj s pravilnikom ali z več pravilniki.

Če je v sestavi delovne organizacije več temeljnih organizacij združenega dela, se pojavi vprašanje ali mora imeti vsaka TOZD svoj samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih ali pa lahko za vse temeljne organizacije sklenejo delavci v delovni organizaciji en sam skupen samoupraven sporazum. O tem sicer ni samoupravne določbe v zakonu, vendar, če upoštevamo z ustavo zahtevano družbeno ekonomsko funkcijo TOZD, bi bil najustrenejši odgovor, da mora imeti sporazum o medsebojnih razmerjih vsaka TOZD. To bi izhajalo tudi iz določbe zakona, da mora delavec, ki v okviru iste delovne organizacije prevzame delo v drugi TOZD, podpisati izjavo, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki jih določa samoupravni sporazum te TOZD. Od odločitve zborov delavcev o organiziranju več TOZD v okviru naše delovne organizacije je sedaj odvisno ali bomo sklepali en sam samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v celotni delovni organizaciji, ali pa skupno sedem sporazumov, posebnega v vsaki TOZD

J. M.

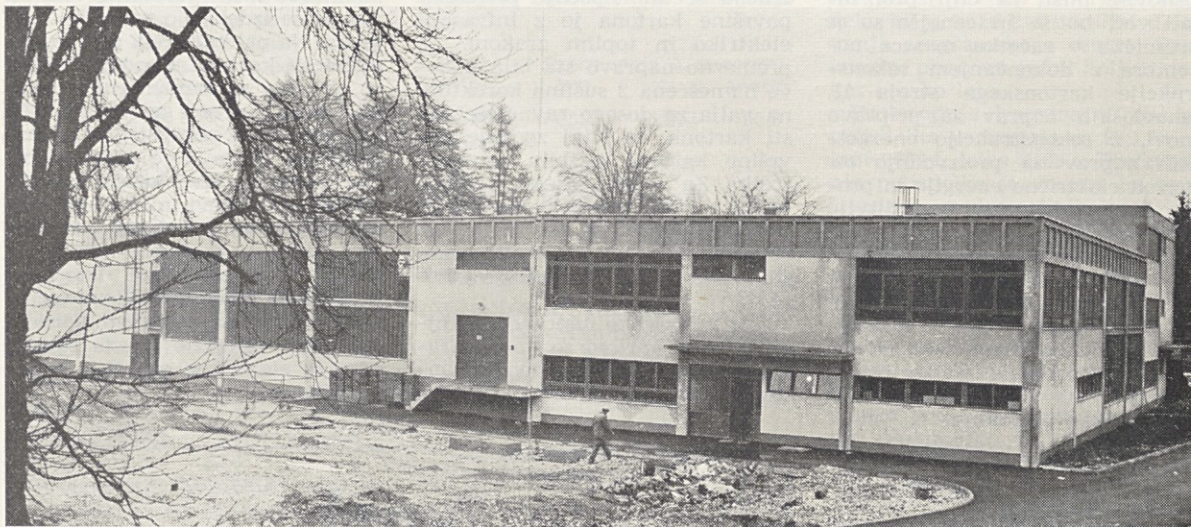
Tapete za praznično številko v besedi in sliki

VEVČE, NOVEMBER — Verjamemo, da bi marsikdo imel raje v prazničnih dneh olepšano stanovanje s tapetami, kot pa bral suhoparna poročila o tem, kaj smo in kaj bomo še naredili.

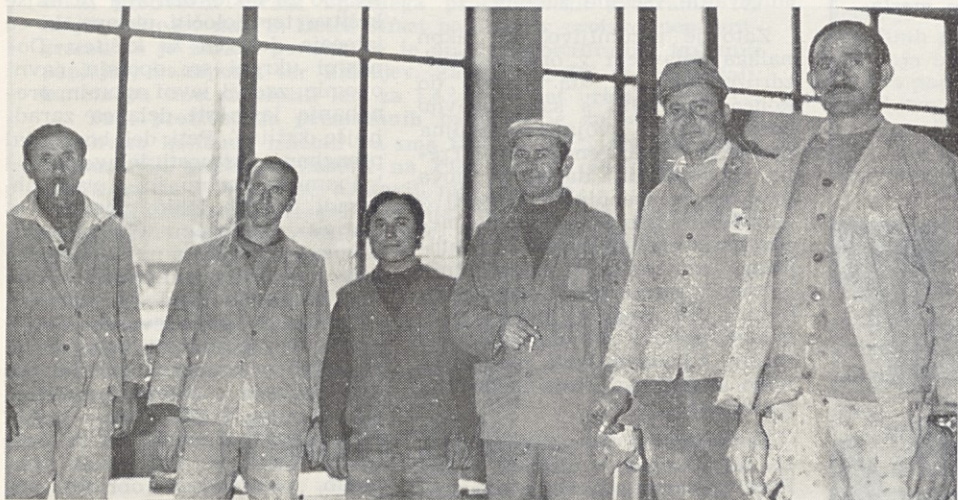
Zaradi tega in zaradi že poznanih vzrokov zakasnitve del dajemo samo kratko informacijo o pripravah na izdelavo kolekcije, predvsem pa želimo tokrat predstaviti vse delovne skupine našega in tujih podjetij, ki so sodelovale pri izgradnji obrata in montaži strojev.

Glede priprav na izdelavo kolekcije naj povemo samo to, da smo že 6. 11. izdelali prve vzorce, ki služijo kot predloge za izbor kombinacij k ostalim vzorčnim valjem. Ker smo v zaključni fazi, se vsa dela odvijajo znatno hitreje, tempo postaja vse hitrejši in upamo, da boste v času, ko berete te vrstice na »tapetah«, imeli že kaj več videti.

Vse delovne skupine, ki jih predstavljamo, so pokazale pri delu veliko prizadevnost in jim s tega mesta izrekamo vso pohvalo. O kvaliteti opravljenih montažnih del še ne moremo dati nobenih izjav, upamo pa, da bomo zadovoljni, ko bo obrat stekel.

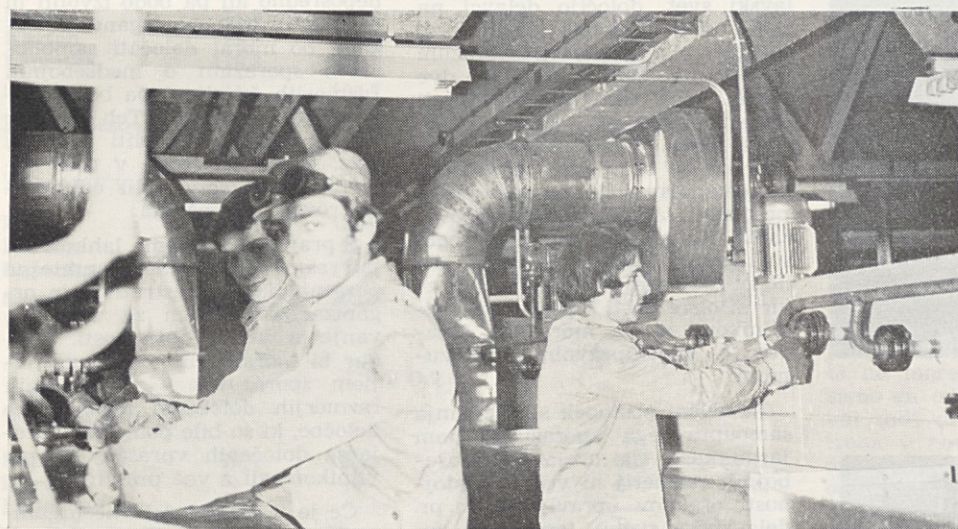
Obrat tapet od zunaj

Skupina gradbenih delavcev podjetja Gradis

Skupina električarjev industrijsko montažnega podjetja IMP-Ljubljana

Parovodarji IMP pri napeljavi pare do sušilnih kanalov

Skupina »vodovodarjev« (IMP)

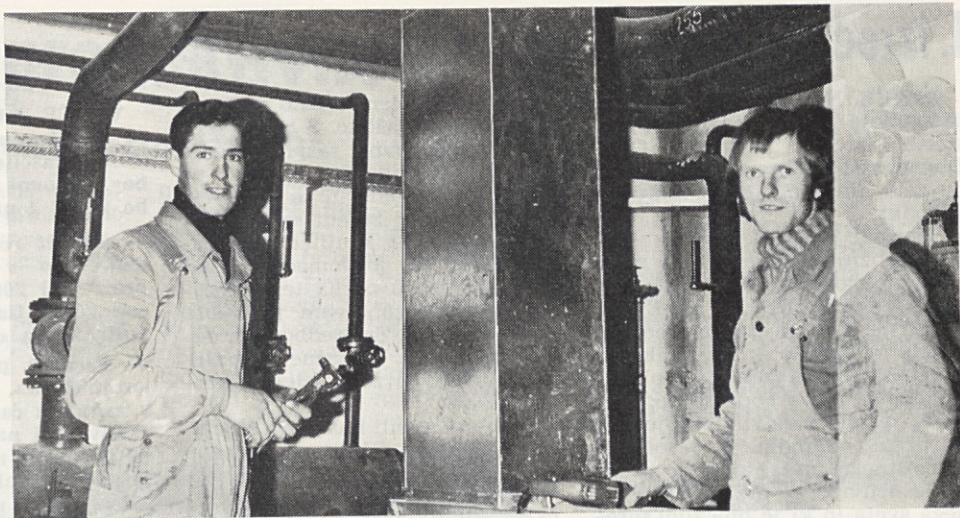
Monter firme Olbrich z domačimi monterji

Ekipo »tapetnikov« pripravljena spoprijeti se z vsemi problemi proizvodnje tapet

Domači električarji pri zaključnih delih

Kleparji — IMP

Čeprav bomo že obratovali - otvoritev šele naslednje leto

VEVČE, NOVEMBER — Stroji v oddelku za izdelavo zidnih tapet poizkusno že kar obratujejo. Sicer je proizvodnja še nepopolna, vendar se že da slutiti, da ne bo nepremagljivih težav. Če bo še na relaciji proizvodnja — trg steklo, potem bomo Vevčani spet tudi tokrat ponosni na napredek tovarne. Lahko bomo ugotovili, da so bili napor strokovnih služb, ki so od same ideje do realizacije vlagali vse svoje napore za dosego končnega cilja kronani z uspehom in zaslužijo vse priznanje in zahvalo kolektiva, če ne tudi družbene skupnosti. Ko so samoupravni organi razpravljali o novi investiciji, je treba priznati, da so pravilno storili, ko so se za novost odločili in pritrdili s predlogom.

Kljub temu pa je bilo predlagano, da bo uradna otvoritev — praznovanje rojstnega dne izde-

lave tapet — šele 22. junija naslednjega leta. Zakaj?

Ta dan je krajevni praznik Vevč. Povezan je z začetkom strojne izdelave papirja na Vevčah. Od tedaj je minilo že 130 let. Papir je dal Vevčam posebno obeležje. Usmerjal je življenje in delovanje kraja, vplival na kulturno in politično gibanje, dal značaj okolici in ljudem. S tem v zvezi bo tudi proslava ob osvojitvi novega proizvoda na ta dan. Povečala bo pomembnost praznika in še bolj utemeljila gospodarska, politična in kulturna hotenja.

In kaj bo temu novemu dosežku še dodano, da bo uspeh popolnejši? Mnogo je bilo že pisanega, še več pa govorjenega o prepotrebem prostoru za kulturno življenje, za proslave, za srečanja in morda tudi za večje poslovne razgovore in strokovna posveto-

vanja. Kar odkrito lahko rečemo, da je stanje sedanje dvorane kina pod kritiko. Za ta dan pa obljublajo, da bo prostor prenovljen in narejen, da bo služil svojemu namenu.

V načrtu je tudi preureditev oz. dodatna ureditev okolice, ki je v zadnjih letih precej napredovala, še vedno pa manjka podoba skladnosti.

V prostorih bivše trgovine z živili bo nova trgovina. Ta bo spadala direktno k tovarni. Podobne trgovine najdemo skoraj ob vsaki večji tovarni potrošnega materiala. Kupec bo v njej dobil, morda po nekaj milejši ceni, izdelke tovarne, od pisalnih, tiskovnih in drugih papirjev in seveda tudi zidne tapete.

In še nekaj. Ko se bo tujec ali domačin sprehodil po Vevčah, bo opazil, da je v papirniškem kraju. Na to ga bo spomnil spomenik. Ta spomenik pa ne bo kamnit, marmornati kolos, ampak posebnost. Spomenik — star gladilni stroj (kalander) — bo predstavljal papirničarstvo na Vevčah. Stal bo v parku med stanovanjskimi hišami in trgovino in dajal kraju obeležje, ki mu pripada.

Torej ne samo dogajanja v tovarni, ampak tudi v okolici, v naselju, popolnost vsega, so vzroki, da bo proslava ravno na pravšnji dan, 22. junija 1974. Vevčani bomo na ta dan ponosni in se ga veselimo.

R. S.

Na zborih delavcev so se odločili

VEVČE, NOVEMBER — Le še malo časa nam je ostalo do roka, do katerega smo dolžni konstituirati temeljne organizacije združenega dela v naši delovni organizaciji. Po 130. členu zakona o ustanovitvi in vpisu v sodni register organizacij združenega dela, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 22/72, morajo delovne organizacije, ki niso začele ali končale z ustanavljanjem, končati s postopkom po odredbah tega zakona do 31. decembra 1973. Če delovna organizacija tega roka ne stori, mora občinska skupščina na lažno iniciativo ali na predlog družbeno političnih organizacij sprovesti priprave za konstituiranje delovne organizacije po tem zakonu.

Delovna organizacija mora v zvezi s tem spremeniti svoje samoupravne akte, v prvi vrsti statut podjetja. Do določenega roka mora delavski svet podjetja, ki je

pristojen po samoupravnem sporazumu in združevanju, potrditi novo organizacijo in samoupravne akte.

Odločitev o tem, da se organizira v delovni organizaciji več temeljnih organizacij združenega dela, ali ostane vsa delovna organizacija ena sama TOZD, lahko sprejmemo samo delavci neposredno na zborih.

V ta namen so bili pripravljene zbori delavcev od 12. do 19. t. m. po vseh proizvodnih in drugih enotah, ki imajo po organizacijski shemi pogoje za organiziranje TOZD. Zbori so obravnavali analizo pogojev za ustanovitev TOZD in potrdili, oz. dopolnili kandidatne liste članov odbora delavske kontrole. Člani kolektiva so svoja mnenja izražali z večino glasov zbora.

O odločitvi zborov oz. novi organizaciji bomo poročali v naslednji številki Našega dela.

R. S.

Letos 250 starih milijonov

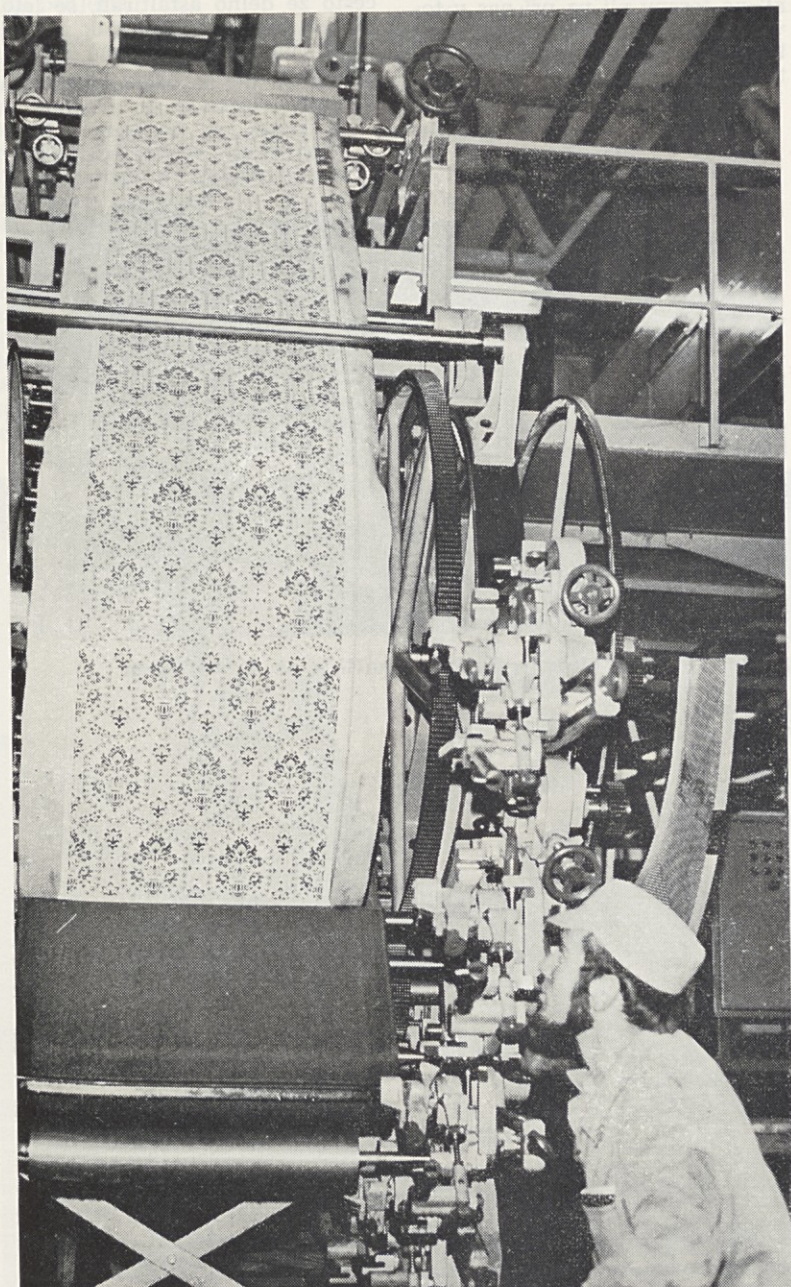
VEVČE, NOVEMBER — Znano je, da bodo z gradnjo stanovanj v Zg. Kašlju kmalu začeli. Pri gradnji bo sodelovalo tudi naše podjetje, da si bodo člani kolektiva-zadružniki pridobili prepotrebne stanovanjske prostore.

Za gradnjo vrstnih hiš bodo potrebna naslednja sredstva:

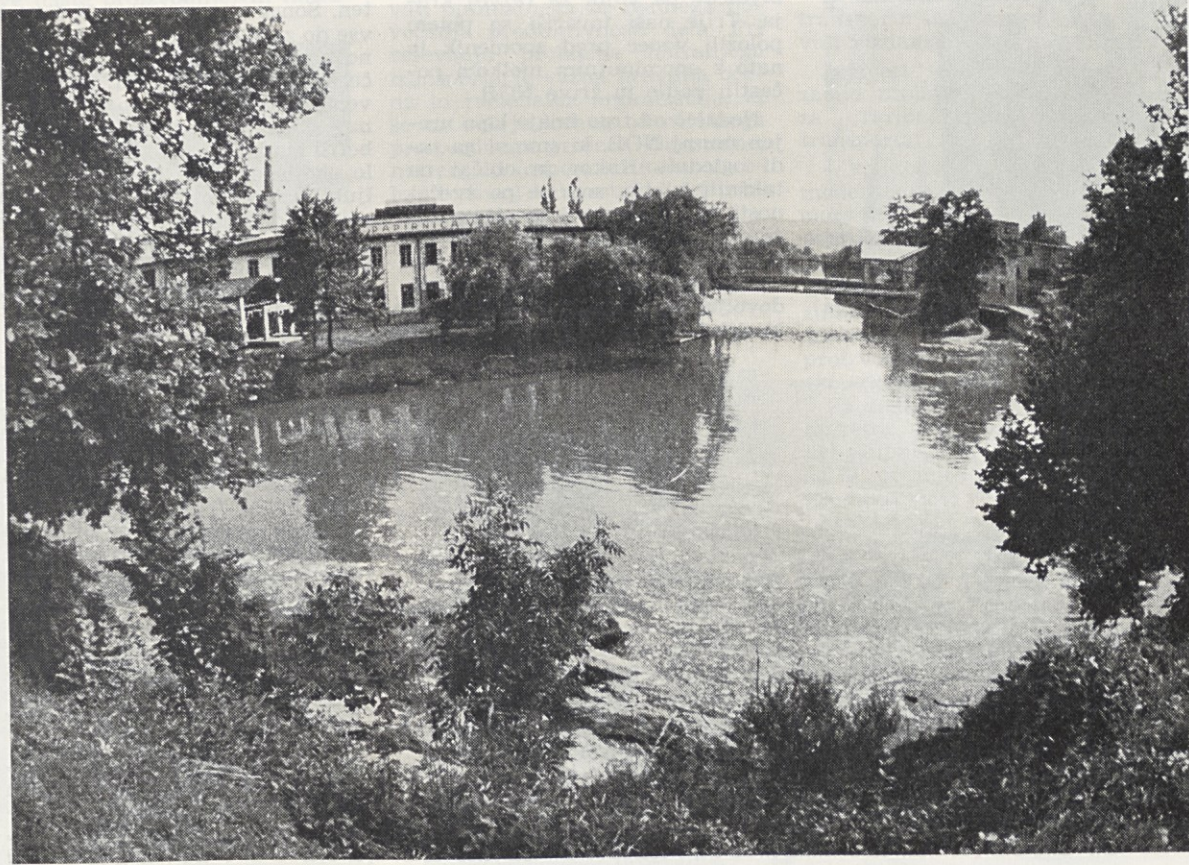
a) Priprave za gradnjo	4.265.648 din
b) Kredit zadružnikom	3.600.000 din

Delavski svet je na predlog Odbora za družbeni standard sprejel na svoji VI. redni seji sklep, da se glede na dosežene finančne rezultate podjetja v letošnjem letu zagotovi najmanj 2.500.00 din v sklad skupne porabe.

Kredit bo nedvomno dobrodošel zlasti tistim, ki ne razpolagajo s preobilnimi lastnimi sredstvi, so pa nujno potrebni lastnega stanovanja.

Prvi poizkus potiskovanja tapetnega papirja (9. XI. 1973) je uspel

Ob bregovih Ljubljanice (fotografirali udeleženci fotoamaterskega tečaja)

I. izredni sestanek OZK v papirnici Vevče

VEVČE, NOVEMBER — Konec oktobra je bil v tovarniških prostorih izredni sestanek OZK. Dnevni red je obsegal eno trenutno zelo aktualno točko: aktualni dogodki!

Sekretar je podal poročilo o križi na Bližnjem vzhodu, ki s svojo razsežnostjo prerašča meje direktno konfrontiranih sil Egipta in Sirije ter zaveznikov na eni strani in Izraela z zavezniki na drugi strani. Agresivna politika Izraela, ki uživa popolno podporo ZDA, je bila ponovno obsojena v Združenih narodih. Z resolucijo varnostnega sveta, ki so jo predložile neuvrščene države varnostnega sveta in ki je bila tudi sprejeta, pa so se spopadi ustavili. S tem pa je bila ponovno potrjena enotnost in moč neuvrščenih, ki je bila izražena na konferenci šefov vlad neuvrščenih v Alžiru. Znano je, da sta se o istih problemih pogovarjali tudi velesili. Rezultat razgovora pa je bilo stanje pripravljenosti ameriških sil po svetu in s tem tudi nevarnost spopada večjih razsežnosti.

V zvezi s tem smo bili opozorjeni na tendenciozne in neresnične govorce o stanju v Jugoslaviji, ki jih razširjajo nepoučeni in nevedni in ki jim nekateri nasedajo. Komunisti smo dolžni takšne in podobne govorce negirati.

Stanje na terenu glede pripravljenosti SLO je bilo dobro organizirano. Uvedene so bile dežurne službe v organizacijah odgovornih za narodno obrambo, ki pa so bile tudi kmalu ukinjene. Opazili smo povečan nakup prehranbenih artiklov, delno tudi zaradi alarmantnih novic o povečanju cen, ki so jih sprožili sami trgovci. Čas pa je pokazal, da je bil ves preplah zastoj.

V papirnici je pohvalno deloval odbor za SLO kljub temu, da še

vedno ni zasedeno mesto referenta za civilno zaščito. S tem v zvezi se je ponovno razpravljalo o možnih kandidatih, ter se po krajši debati odločili za tov. Staneta Melja, ki zaradi svojih moralno-političnih kvalitete in pa zaradi tega, ker je domačin in kot tak tudi dobro pozna teren, najbolj ustreza zahtevam referenta civilne zaštite. Zasedbo tega delovnega mesta se začne pospešeno delovati po že sprejetem programu SLO.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Odbor za SLO naj pismeno predlaga DS, da s 1. XI. 1973 razporedi na delovno mesto referenta za civilno zaščito tov. Staneta Melja.

2. Člani OZK smo dolžni spremljati situacijo na terenu in o tem obveščati sekretarja OZK.

3. SLO mora pospešiti svoje delo po svojem programu.

4. O situaciji na Bližnjem vzhodu je potrebno seznaniti razširjeni odbor sindikata, klub mladih proizvajalcev in vodstveni kader.

O izvršitvi sklepov se poroča na prvem naslednjem sestanku. V nadaljevanju je predsednik kluba mladih proizvajalcev postavil vprašanje o nerealizirani obljubi o prostorih za mladino in o tem, zakaj na sestankih OZK nismo razpravljali o osnutku zvezne in republiške ustave. Na prvo vprašanje mu je bilo s strani tov. Vengusta obljubljeno, da bodo prostori na razpolago še letos. Na drugo vprašanje pa je bilo dano pojasnilo, da so se razprave o osnutku odvijale v okviru sindikata pri papirnih strojih in v papirni dvorani. Podobne razprave pa so bile tudi na terenu. S tem je bila dana vsem članom OZK možnost seznaniti se in razpravljati o novi ustavi.

J. S.

Izlet v Moravče

VEVČE, NOVEMBER — Aktiv ZB-NOV Papirnice Vevče priredi vsako leto enodnevni izlet svojih članov v kraje, ki nas spominjajo na dobo fašističnega nasilja. Letos smo izbrali Moravče. Prostora v našem avtobusu ni bilo dovolj za

vse prijavljence, zato smo morali vpreči še kombi. V Moravčah so nas na trgu pričakali in sprejeli nekateri člani tamkajšnje organizacije, med njimi predsednik tovariš Cerar Miha, tajnik tov. Grabnar Peter in narodni heroj tov. Avbelj Franc-Lojko. Pred spomenikom padlim partizanom in žrtvam fašizma je najprej spregovoril tov. Novak Tone. Dotaknil se je predvsem današnje politične situacije v svetu in borbe socialističnih in neuvrščenih držav proti kapitalizmu, za mir in enakopravnost. Nato so še spregovorili vsi trije zgoraj omenjeni tovariši. Opisali so zgodovino kraja med NOB, poročali o prispevku za osvoboditev in o trudu prebivalcev po vojni za razvoj kraja. Trije naši tovariši so potem položili venec pred spomenik in nato z enominutnim molkom počastili padle in žrtve NOB.

Nedaleč od trga imajo lepo urejen muzej NOB, ki smo si ga tudi ogledali. Kakor je običaj na takšnih izletih, smo se po svečanosti tudi tokrat vsi zbrali na kosilu in skupaj preživeli tovariški družabni popoldan. Zeleli smo jim mnogo uspeha in se poslovili zadovoljni z vsem, kar smo videli in slišali.

Nekaj besed ob spomeniku boreca v Moravčah

Člani ZB Papirnice Vevče pred muzejem v Moravčah

S VI. redne seje DS papirnice Vevče

VEVČE, NOVEMBER — Odprto je delovno mesto »Organizator civilne zaštite in narodne obrambe«. Delovni čas na tem referatu bo trajal 4 ure dnevno.

— Zaradi redukcije električnega toka smo v mesecu septembru proizvedli 200 ton manj kot sicer. Zmanjšana proizvodnja ni vplivala na osebne dohodke.

— Prodaja papirja je še vedno konjunktura, likvidnost pa se je v zadnjem času nekaj poslabšala. Težave pri nabavi lesa, embalaže in premoga niso nič manjše kot težave pri nabavi ostalih surovin.

— Podjetje bo uvedlo izdajanje opozoril in pohval delavcem za delo na njihovem delovnem mestu. Prav tako bo uvedlo podeljevanje priznanj, vezanih na donarno nagrado, za dan ustanovitve tovarne pa podelitev letne nagrade.

— Komisija za izdelavo analitične ocene delovnih mest in odbor za delitev dohodka in osebnih dohodkov delata na korekturi že izdelane ocene. Obravnavana je bila večina oddelkov. Ko bodo pregledali še kriterije po posameznih skupinah, bo predlog pripravljen za obravnavo na delavskem svetu.

— Po podatkih, ki pa še niso zaključeni, je znašala izguba v počitniškem domu kar 11 starih milijonov dinarjev. Vzroke proučujejo. O njih bo razpravljala odbor za družbeni standard. DS priporoča, da bi morali že sedaj gledati na izbiro primerne upravnika počitniškega doma, ki bi vodil delo v domu v zadovoljstvo članov kolektiva in podjetja.

— Ugodni proizvodni rezultati so dovoljevali povišanje cenikov za ugotavljanje osebnih dohodkov za 5%. S tem v zvezi je DS sprejel sklep, da se od 1. X. 1973 dalje izplačuje dodatek na stalnost in delovno dobo.

— Prejeli smo lokacijsko dovoljenje za gradnjo nove kotlarne. Gradbeni projekt je že izdelan in vložen za pridobitev gradbenega dovoljenja. Za izvajalca gradbenih del je bilo po razpisu izbrano gradbeno podjetje Gradis.

— Osnovna pogodba je bila že sklenjena. Predračunska vrednost bo znašala 66 milijonov 350 tisoč dinarjev. Financiranje pa bo potekalo takole: 29,8% kredit pri LB, 35,7% komercialni krediti in 34,5% lastna sredstva.

— Potrjen je bil osnutek pogodbe o poslovnem sodelovanju in

skupnem vlaganju. Namen skupnega vlaganja je, da bo grafična industrija sodelovala z lastnimi sredstvi pri povečanju proizvodnih kapacitet v našem podjetju.

— Na predlog Odbora za kadrovska vprašanja in izobraževanje je DS imenoval komisijo za reelekcijo delovnih mest »vodja kadrovske službe« in »vodja tehnične sektorja«. Komisijo sestavljajo: Ivan Mrhar, Maks Krpan, Ivan Suvorov, Peter Selan in Dimitrij Majcen.

— Zaradi odhoda v JLA oziroma odpovedi delovnega razmerja sta bila za člana in namestnika člana komisij za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti izvoljena tov. Viktor Penca in Drago Tatič.

— Odprto je bilo delovno mesto »Vodja pleskarjev«.

— Nagrajevanje delavcev, ki so že več kot 15 let zaposleni v podjetju, bo tudi letos dogodek ob prazniku republike. Do sedaj je podjetje nagrajevalo te ljudi z ročnimi urami. Letos pa so nagradenci izrazili željo da bi prejeli darilo po lastni želji. DS je želji ugodil. Vsakdo si lahko izbira tako darilo, na katero bo možno vstaviti posvetilo tovarne.

Zgradimo smučarsko vlečnico

VEVČE, NOVEMBER — Vevčani že nekaj let hodimo k vaščanu Velikega Trebeljema po debele rdeče jagode. Kmetje iz prijazne vasiče imajo po svojih njivah cele plantaže žlahtnega sadeža. Ljudje iz bližnjih in daljnih krajev se vsako leto znova drenjajo na razstavi jagod in jagodnih tort. Takrat prežganjska sola ne more sprejeti vseh obiskovalcev in še manj zadostiti vsem željam kupcev. Bralec se bo najbrž že nestrpno vprašal; kaj pa imajo rdeče jagode opraviti s smučarsko vlečnico. Nič, prav nič.

Pred nekaj leti sem z družino prvokrat obiskal plantaže jagod. Pa ni ostalo samo pri tem obisku, še večkrat smo se vračali. Po mehkih tratah Malega Vrha smo se sprehajali. Tam ni bilo nobenih ostankov polivinilnih vreč in druge moderne embalaže, ki jo izletniki malomarno odmetavajo. Strmine nad Malim Vrhom in dolinico pod Velikim Trebeljevom so mi bile še posebno všeč. Kar videl sem se, kako bi na smučeh brzel v dolino.

Domačini vedo povedati, da pri njih sneg dolgo leži. V severnih strminah nad Velikim Trebeljevom je sneg še posebno trdovraten. Sonce mu ne more do živga vse do začetka aprila. V letošnjem novembru ga je zapadlo skoraj četr metra. Na nedeljo 11. novembra sva s sinom po teh strminah smučala po pršiču kot v najboljši zimi. Čudovito sonce je gredo okoliške hribe. Nad litijsko in ljubljansko kotlino je megleno morje odbijalo sončne žarke. Pol ure počasne vožnje z avtomobilom skozi Besniško dolino nas popelje iz žalostne megle v lep sončni dan. Tam gori domačini megle skoro ne poznajo.

Naša tovarna ima na Vevčah lepo kopališče, na Veliki planini kočo in na morju počitniške hišice. Dajmo, zgradimo še skromno smučarsko vlečnico na severnih pobočjih pri vasi Veliko Trebeljevo.

Med vevškimi delavci je že sto in več smučarjev. Naši otroci pa vsi po vrsti smučajo. Daleč se moramo voziti; tja na Krvavec, na Stari vrh, Kranjsko goro in še kam. Globoko je treba poseči v žep. Sole Polje, Zalog in Sostro bi rade imele poceni šolo na snegu. Tja do Travnice gore ali še dlje se morajo peljati.

Zakaj jim ne bi omogočili prijetne zimske smučarske dneve tu v bližini na Velikem Trebeljevem? V vaseh Prežganja, Trebeljevega in Malega Vrha bi nas radi sprejeli medse. Vsi po vrsti bi organizirali kmečki turizem;

poleti ob jagodah in pozimi za smučarje in za tiste, ki radi ubežijo umazani megli.

Domačini so še obljubili pomoč pri pripravi smučarskih terenov. Napeljali bi elektriko. Nas čakajo, da jim pomagamo iz zaostalo sti.

V naših delavnicah bi lahko naredili železna stojala in vodila za žico. Le elektromotor z reductorjem in vlečne bobne bi morali kupiti. Manj kot 20.000 dinarjev bi bilo dovolj. Vse drugo lahko napravimo s prostovoljnim delom ali na terenu ali pa pri nas v tovarni. Na sliki je lepo videti traso bodoče smučarske vlečnice in ves teren, ki je primeren za smučanje.

nje. Smučarski terenji so kot naročeni za smučarje začetnike in tiste, ki niso preveč veščji v umetnijah na snegu. Blage strmine bodo začetnikom dale pogum, da se bodo še in še poganjali v dolinico. Otroci in mi stari si bomo tako v bližini Ljubljane nabirali moči na zimskem soncu, ki ga v meglenih dnevih še kako pogrešamo.

Cesta po Besniški dolini je pozimi redno pluzena. Tudi avtobus noben dan ne odpove, ko pelje proti Litiji in nazaj. Domačini so cesto že delno asfaltirali, še leto ali dve pa bo asfaltni trak vse do naših smučišč na Velikem Trebeljevem.

Albin Vengust

Trasa vlečnice in dela smučišča na Trebeljevem

Bodoči smučarski teren bo primeren za »družinsko« smučanje. Tudi smučarski »asi« tovarne in okolice bodo našli zahtevnejše strmine

Rezerve za večjo produktivnost

v skladnosti notranjega transporta (ITAS/6)

KOLIČEVO, NOVEMBER

Mnoge gospodarske organizacije preidejo na modernizacijo in avtomatizacijo svojih obratov z nabavo novih proizvodnih kapacitet, ne analizirajoč, če je to najekonomičnejša rešitev in, če so za to ustvarjeni vsi neobhodno potrebni pogoji. Povečana produktivnost dela, znižanje stroškov in cena nam ne bo pomagala k hitrejši modernizaciji obratov, če ni raziskana in analizirana proizvodnja, če niso pravilno oblikovana delovna mesta in tok proizvodnje, če ni narejena analiza dela, študij gibov in notranjega transporta.

Popolnoma so upravičene zamisli gospodarskih organizacij po modernizaciji in avtomatizaciji. Pri tem se moramo takoj vprašati, če smo v obstoječi organizaciji oz. delovnem procesu naredili vse, da bi povečali proizvodnost in, če imamo pogoje za prehod na avtomatizirano proizvodnjo. Velike rezerve so ravno v tem, ker nismo dobro oblikovali delovnega mesta, tok proizvodnega procesa, uskladili notranji transport itd. Ravno ti problemi bodo zavora v avtomatizirani proizvodnji, kjer zahteva detajlno analizo celotnega proizvodnega procesa, posameznih delovnih mest, a na posameznih delovnih mestih zopet detajlno izdelavo vseh operacij in gibov, ki so potrebni za opravilo določenega dela. Problem povečanja produktivnosti dela zahteva obsežno delo, ki zajema najekonomičnejšo izdelavo tehnološkega procesa, pravilnega oblikovanja proizvodnje, poenostavljanje dela, določanja realnega časa izdelave, pravilnega planiranja sedanje proizvodnje, dobrega nagrajevanja, dobre kontrole, spremljanje proizvodnje in od pravilnega planiranja bodoče proizvodnje in razvoja podjetja.

V zvezi s poslovanjem in odkrivanjem notranjih rezerv v gospodarskih organizacijah so analize zadnjih let pokazale, da so največje rezerve za povečanje produktivnosti dela v neskladnosti notranjega transporta. To se odraža pri nakladanju in razkladanju surovin in polizdelkov, v toku proizvodnje, dodelavi, odpremi finalnih izdelkov, skladiščenju itd. Za manipulacijo materialnih dobrin se na podlagi razpoložljivih podatkov porabi do 80 % skupnega časa oz. do 76 % skupnih stroškov, ki pa niti v eni gospodarski organizaciji niso manjši od 25 %.

Mesto in vloga notranjega transporta

Notranji transport zajema vse spremembe kraja osnovnih in pomožnih materialov, nedokončane proizvodnje znotraj industrijskega proizvodnega procesa zaradi planske preskrbe proizvodnih naprav in delovnih mest. Nadalje

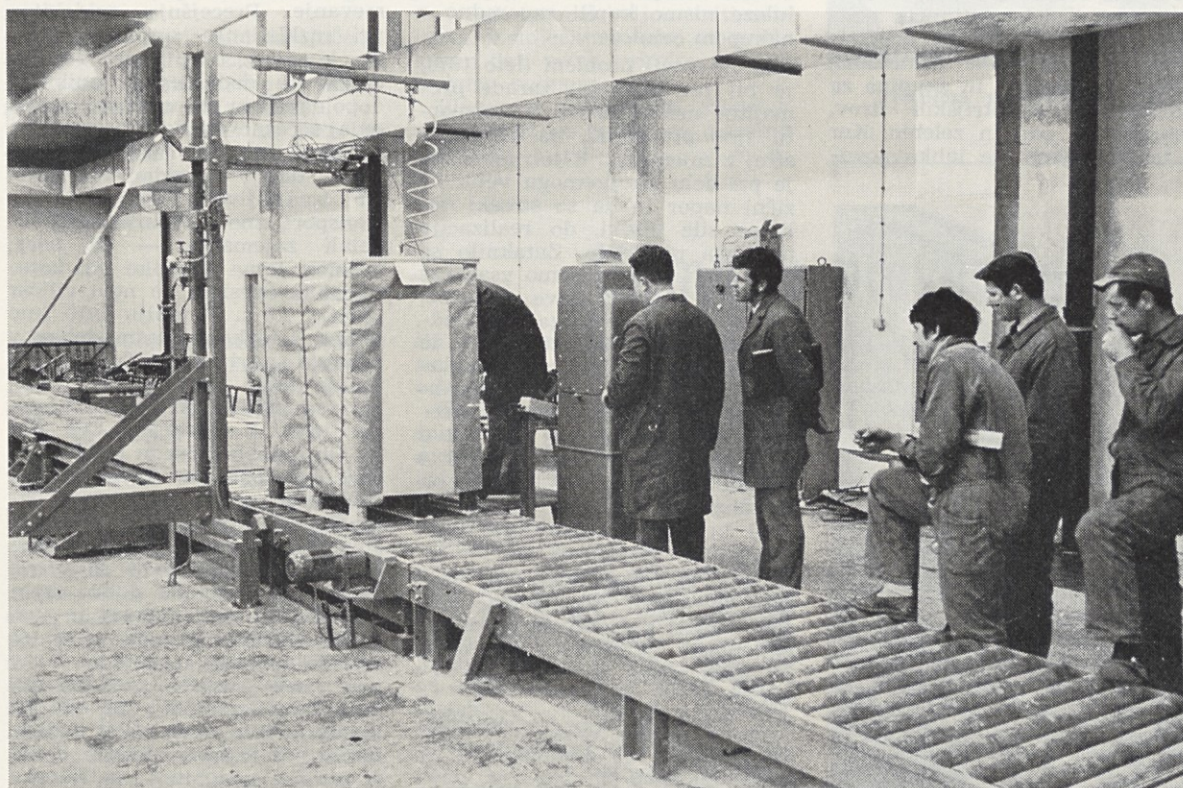
port vpliva na proizvodni program, način izdelave, proizvodno strukturo, na tehnologijo proizvodnje in na vrsto opreme proizvodnega obrata.

Zaradi upravljanja, planiranja in organiziranja je priporočljivo, da se notranji transport deli na:

1. Vhodni transport

njega transporta. Glede na veliko udeležbo notranjega transporta v skupnem času in skupnih stroških proizvodnje pridemo do zaključka, da se ravno v notranjem transportu nahajajo velike in skrite možnosti za nadaljnje povečanje produktivnosti dela. Znano je, da povečanje produktivnosti dela pomeni povečanje efekta produk-

- tehnologije izdelka,
- principa izdelave,
- proizvodne strukture (razpored proizvodnih strojev) posameznega oddelka, kar nam da osnovo za študij in izboljšanje notranjega transporta. Po vsej verjetnosti se bo pokazala potreba po spremembi proizvodne organizacije, ker bo s tem omogočala racionalnejši notranji transport.

Detajl paletne proge

zajema spremembe kraja gotovih izdelkov, delovnih sredstev, proizvodnih odpadkov in delovne sile. Poleg spremembe kraja zajema notranji transport vso s tem povezano manipulacijo s transportirajočim materialom, kot je prijemanje, dviganje, spuščanje, nakladanje, zlaganje itd. Notranji transport se povezuje s tehnološkim procesom in ostalimi fazami proizvodnega procesa v enotno celoto. Finalni proizvod je skupen rezultat izdelave, obdelave in notranjega procesa. Prisotnost notranjega transporta v proizvodnem procesu nam dokazuje dejstvo, da v dobrih delovnih organizacijah odpade 3—10 % celotnega časa na material, ki je v fazah izdelave in dodelave, ves ostali čas pa na čakanje in transport. Kolikor upoštevamo gornje dejstvo, vidimo, da v določenem smislu (manj ali več) notranji trans-

— od skladišča surovin do prve operacije na prvem delovnem mestu.

2. Procesni transport
- manipulacija materiala v toku proizvodnega procesa.

3. Izhodni transport
- od zadnjega delovnega mesta in operacije do skladiščenja gotovih izdelkov.

Funkcija notranjega transporta

Notranji transport je tesno povezan s tehnološkim procesom in ostalimi fazami proizvodnega procesa v enotno celoto. V industrijskem obratu se z menjavo mesta spreminja material in oblika obdelanega predmeta. Torej je finalni proizvod skupni rezultat obdelave (čiste proizvodnje) in notra-

ativnega dela, oziroma znižanje potrebnega dela na enoto proizvoda. Produktivno delo ne zajema samo spremembo materiala in obliko izdelanega proizvoda, temveč tudi spremembo mesta. Uspeh povečanja produktivnosti dela pri notranjem transportu se običajno odraža v dveh oblikah:

1. direktno povečuje skupni efekt produktivnega dela v določenem oddelku zaradi znižanja potrebnega dela na enoto proizvoda,

2. z boljšo in hitrejšo dostavo materiala v proizvodni oddelk in na delovno mesto dosežemo večjo izkoriščenost osnovnih sredstev, kar ima za posledico povečanje produktivnosti dela delavcev na proizvodnih sredstvih.

Kolikor se zanemari faktor notranjega transporta pri modernizaciji obratov, ni mogoče pričakovati optimalnega in realnega povečanja produktivnosti dela. Pri reševanju problema notranjega transporta je važna pravilna ocena in racionalna organizacija, ki se ne rešuje ločeno od celotnega proizvodnega procesa. Nasprotno, notranji transport se mora v celoti tretirati kot sestavni del proizvodnega procesa.

Faktorji, ki odredajo organizacijo in tehniko notranjega transporta

Tehnična sredstva in organizacija proizvodnje sta medsebojno tesno povezana, kajti stanje organizacije proizvodnje odloča o stopnji izkoriščenosti tehničnih sredstev. Kolikor so tehnična sredstva sodobnejša, tembolj pride do izraza značaj organizacije proizvodnje. Kot je rečeno, je notranji transport sestavni del industrijskega proizvodnega procesa. Kolikor osvojimo to tezo, takoj ugotovimo, da je tudi organizacija notranjega transporta sestavni del celotne proizvodne organizacije. Faktorji, ki odredajo proizvodno organizacijo, istočasno odredajo tudi organizacijo notranjega transporta. Zaradi tega se vsaka temeljita analiza notranjega transporta prične s podrobno oceno:

- proizvodnega programa,
- načina izdelave,

Kompleksna racionalizacija notranjega transporta

Notranji transport je že dalj časa predmet razprav na raznih nivojih. Zelo razširjeno podcenjevanje transporta v mnogih organizacijah je postalo prepreka za nadaljnjo hitro povečanje produktivnosti dela. Obdelava in transport sta v proizvodnem obratu celota in vsaka poškodba te celote zmanjšuje efekt produktivnosti dela in povzroča izgubo v proizvodnem obratu oz. delovni organizaciji.

Kompleksna racionalizacija notranjega transporta je nujna iz naslednjih razlogov:

1. Uvajanje nove tehnike oz. modernizacije »glavnega« procesa v proizvodnji zahteva novo tehniko v pomožnih procesih, kar pomeni, da moderni visokoproduktivni postopki obdelave zahtevajo istočasen moderen in visokoproduktiven notranji transport. Maksimalno izkoriščanje proizvodnih strojev, ki imajo velik učinek, je v veliki meri odvisno od učinka notranjega transporta.

2. Visoki stroški dela v notranjem transportu pogosto visoke transportne stroške in s tem povečujejo skupne stroške proizvodnje, ki se odražajo v visoki ceni proizvoda. Z znanstvenimi metodami je bilo ugotovljeno, da stroški manipulacije materiala dosežejo (odvisno od panoge) do 85 % skupnih stroškov.

3. Težko fizično delo ni sprejemljivo v socialističnih družbenih odnosih. Težnja socialistične družbe je, da odpravi prevelika nasprotja med fizičnim in umskim delom ter išče boljše pogoje dela v notranjem transportu.

Kolikor se strinjamo z zgoraj navedenimi dejstvi, se takoj postavljajo vprašanja, kako racionalizirati notranji transport. V zvezi s tem moramo v vseh oddelkih:

1. ustvariti popolnoma jasno sliko o notranjem transportu in njegovi vlogi v proizvodnem procesu, ker visok (svetovni) nivo v proizvodnji zahteva tudi visok nivo v notranjem transportu;

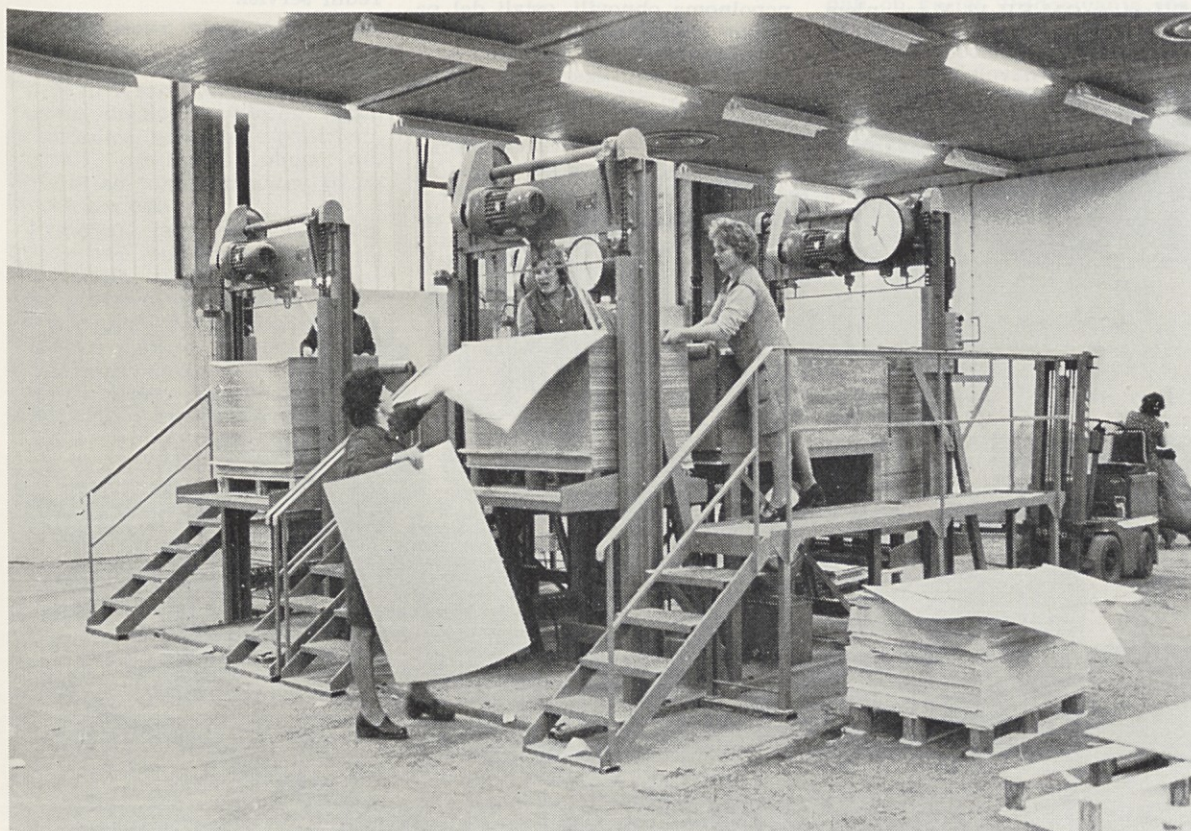
2. izdelati analizo notranjega transporta in vse probleme reševati z znanstvenimi metodami;

3. izvesti visoko stopnjo organizacije proizvodnje, kar je pogoj za racionalizacijo notranjega transporta;

4. kolikor se »čista« proizvodnja modernizira in racionalizira, se mora istočasno tudi notranji transport;

5. analiza in racionalizacija notranjega transporta mora biti rezultat skupnega dela odgovornih faktorjev (tehnolog, organizator proizvodnje in drugi) v gospodarski organizaciji.

Za zaključek naj navedemo, da notranji transport kot sestavni del skupnega proizvodnega procesa v precejšnji meri vpliva na produktivnost dela. Ker transportni stroški ne povečujejo vrednosti izdelka, zato je potrebno čim bolj zmanjševati volumen transporta oz. gibanje materiala. »Najboljši sistem notranjega transporta je tisti, v katerem je ukinjen notranji transport.«

Strojna naprava za izdelavo risov (Papirnica Količevo)

Dopisujte v „Naše delo“

Transport in tok materiala

(Kaj je in kaj še manjka)

VEVČE, NOVEMBER — Notranji transport opravlja uslužnostne naloge in je torej nekaj servisa v službi proizvodnje (Zdravko Kaltnikar, dipl. ing.). Zato je tudi sam bistveni sestavni del proizvodnje, ki zagotavlja smotno premikanje dobrin ali oseb v samem proizvodnem procesu — toku. Proizvodnja zahteva stalno gibanje materiala, polproizvodov, proizvodov, orodij, naprav, odpadkov in drugega ter tudi ljudi. Lahko bi rekli, da je proizvodnja material v pretoku, če pod pojmom material razumemo vse tisto, kar je treba premakniti

Na 17. redni seji izvršilnega odbora z dne 27. XI. 1972 je bil zavzet sklep, da se z namenom boljše koordinacije in s tem smotnejšega dela transportnemu oddelku organizacijsko pripoji skupina za vzdrževanje transportnih poti in zelenic (preмести v transportni oddelak).

Našteta sredstva in naprave so vključena v delovni proces pododdelkov transportnega oddelka in sicer: vozniki, razkladalci, nakladalci, vozniki in skupina za vzdrževanje industrijskih tirov, transportnih poti in zelenic. Ker je bil transport (če lahko govo-

transporta. Pri izbiri transportnih sredstev smo bili odvisni od mišlosti sosednjih podjetij, od katerih smo kupovali usluge. Takoj smo zaprosili za nabavo viličarja nosilnosti 2,5 tone, vendar do realizacije tega predloga, ki je znižal stroške v tistem času, ni prišlo. Škoda, da transportna sredstva za razkladanje omenjene celuloze nismo kupili vzporedno z nakupom celuloze.

Drugi večji problem (leto 1970) je bil pri premogu zaradi premajhne mehanizacije. V transportu smo predlagali, da bi kupili stroj z zajemalko. Kljub temu, da je pri delu na premogu velik fizični napor in da so stroški delovne sile visoki, do realizacije predloga ni prišlo. Zataknilo se je pri mnenju, da bomo vsak čas pričeli z gradnjo nove toplarne, ker bo nakup premoga v prihodnjem času problematičen. Da bi si lažje razlagali, kaj zmore nakladalni stroj, smo videli na praktičnem primeru na deponiji premoga. Nakladalni stroj BM Volvo nam je v 40 minutah naložil 4 vagone premoga, to je 100 ton premoga, za ceno 100.— ND. To delo bi dva delavca opravljala 16 ur.

Da bi povečali skladiščne prostore in obnovili transportne poti, smo skupaj z vodstvom gradbene dejavnosti pripravili predračun in obrazložitev za naslednje izboljšave:

A. Postavitev lope za skladišče celuloze — v prvi fazi betoniranje plošče in temeljev.

B. Tlakovanje industrijskega tira ob skladišču celuloze.

C. Transportna (asfaltna) pot k premaznem stroju.

Do realizacije omenjenih predlogov ni prišlo. Zakaj, še danes ni znano.

Pri izdelavi perona na prvem industrijskem tiru smo imeli več sreče, saj je prišlo do te realizacije.

Prav tako smo uspeli ob pomoči ŽTP Ljubljana, sekcija Zalog, obnoviti industrijski tir od razkladalne rampe do skladišča celuloze. Ker aluminijev sulfat predstavlja velik problem za razkladanje — dobivamo ga v pretežni meri z vagoni, manj s kamioni in to v razsutem stanju — smo predlagali, da bi ga kupovali v vrečah. Ker pa bi ta način letno precej podražil stroške, se za to varianto ni bilo možno odločiti. Zato smo morali poiskati cenejšo varianto. Tako si sedaj pomagamo z vagoneti, v katere ročno razkladamo aluminijev sulfat. Te vagonete sedaj transportiramo z viličarjem OM BH 12. V sedanjem času pa razmišljamo o pločevina-

stih boks paletah. Boks paleta bi morala volumensko ustrezati enemu vnosu za razpuščanje in bi spremljala aluminijev sulfat od kemične tovarne v Mostah do vnašalnega mesta. Ob razgovoru v Mostah sem zvedel, da pri njih nakladanje ne bi predstavljalo probleme. Seveda bi morali pri nas v tovarni za to najti razumevanje. Precejšnjo pridobitev pri razkladanju surovin je bila, ko smo uvedli pri razkladalcih še dodatnega voznika v dopoldanskem času. Tako lahko sedaj sočasno razkladamo na dveh različnih mestih. Ta način bomo uvedli tudi v popoldanskem času. Ob iznajdljivosti dispečerja za transport smo v tovarni sami izdelali zajemalko — za sneg, gramož, lesne odpadke itd. katero lahko obesimo na novi viličar INDOS 2,5 t. V juniju 1970 smo pričeli z mehaniziranim delom v pripravi snovi za II., III. in IV. PS. Tu je sedaj delo mehanizirano, saj vso celulozo in polnila transportiramo z viličarjem OM BM 12. Ob sodobnejšem in lažjem načinu dela nam je uspelo zmanjšati delovno silo iz 10 na 4 delavce — oziroma voznike. V strojni dodelavi smo zaradi preobsežnega dela uvedli še četrto izmeno. Delo je kar dobro organizirano — tega mnenja je tudi vodja oddelka. Seveda pa bi se dalo še marsikaj izpopolniti. Prav tako smo uspeli mehanizirati prevažanje embalaže. Seveda pa bi moral biti tu še večji nadzor, boljše organizirano delo in končno nujna pridobitev centralnega skladišča za embalažo.

V skladišču papirja smo pridobili novo rampo, da transportno sredstvo nemoteno prihaja in odhaja v skladišče, nov prehod na južni strani, delno urejene tlake, kompletno novo razsvetljavo, garderobe in sanitarije, ki pa so popolnoma nove.

Na lastno iniciativo smo dali delati tudi nov paletni viličar s krajšimi vilicami tako, da je obračanje zaradi manjšega manevrirnega prostora lažje.

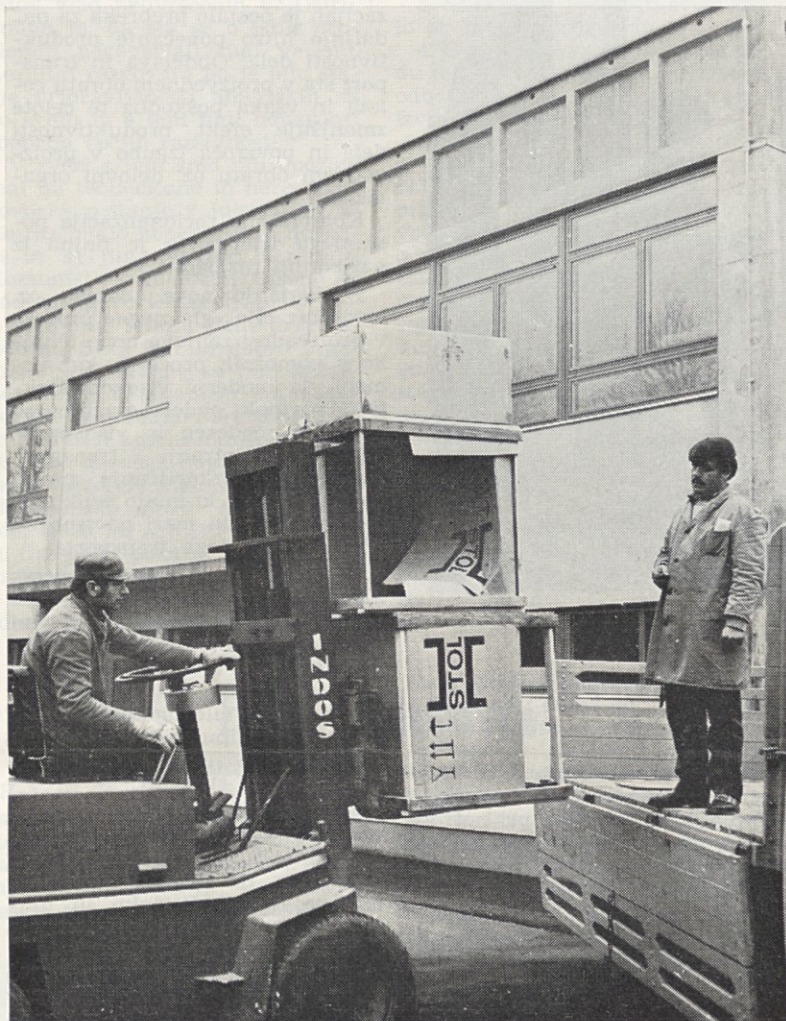
Prav tako je za skladišče celuloze izdelan elaborat o regalni ureditvi skladišča, ki pa zaenkrat še čaka na realizacijo. V voznem parku smo uspeli obnoviti del transportnih sredstev (osemnajst let star kamion TAM 5000 in TAM 2001). Prav tako smo uspeli obnoviti transportni voz FAGRAM 2 z novim vozilom. Na vzdrževanju industrijskih tirov je bilo prvo leto — torej letos, zelo veliko narejenega. Traso Zalog—Vevče so štirje delavci v dolžini 1 km popolnoma obnovili, ostali del pa toliko, da lahko vlak nemoteno

prihaja v tovarno. Seveda pa smo morali to delo prekiniti zaradi deformirane proge v Janeziji. Približno 14 delavcev je v Janeziji 142 m dolg odsek proge demontiralo in so v 30 dneh izgotovili popolnoma nov odsek proge. Ti delavci in njihov vodja resnično zaslužijo pohvalo in nagrado. Žal pa je vrednotenje tega dela zelo slabo, kar ima za posledico, da so tudi industrijski tiri v slabem in na nekaterih mestih kritičnem stanju. V trenutni situaciji nam poleg slabih industrijskih tirov predstavlja zelo velik problem — ranžiranje vagonov, po domače pomeni to premik s traktorjem.

Traktorski premik vagonov je skrajno nevaren in ga moramo čim prej ukiniti. To naj bo apel vsem tistim, ki zato odgovarjajo in ki lahko pripomorejo, da se razmere spremenijo.

Septembra letos sem dal na izvršilni odbor obrazložitev za nabavo specialnega vozila MERCEDES-BENZ UNIMOG UNILOK tip 406 121 z ranžiranjem po progi in vožnja po cesti. Glede na to, da bomo morali prihodnje leto nabaviti dva nova traktorja — cena enega je sedaj 12 milij. SD — že dalj časa razmišljamo, za kakšen tip vozila bi se odločili. Ker s pomočjo traktorja lahko ranžiramo vagono samo bočno in to tako, da z verigo zapnemo vagon, se nam čisto dogaja, da pride do nesreč. V zadnjem letu smo imeli celo večjo človeško in materialno nesrečo. Zato smo se odločili v mesecu juniju 1973, da firma AUTOCOMMERCE demonstrira pri nas v tovarni ranžiranje vagonov z vozilom UNIMOG-UNILOK. Ob tej demonstraciji smo se lahko prepričali, da je vozilo resnično univerzalno in funkcionalno. To je preizkušena Riesova konstrukcija, ki je popolnoma varna pri vožnji na tirnicah. Vodenje na tirnicah uravnava z avtomatičnim krmiljenjem. Velika vlečna moč na tirnicah. Motor ima 84 KM pri 2550 o/min po DIN. Max poraba nafte je 15 l/100 km. Možnost hitrega prehoda od vožnje na tirnicah na vožnjo po cesti in obratno. S kompletno predpisano opremo za obratovanje na tirnicah in pri potrebni obratovalni teži ima vozilo dovolj vlečne moči, da brez težav ranžira vagon s težo 300 ton. Nizki vzdrževalni stroški. Glede tega smo se prepričali pri podjetju ELOG — DEPO v Mostah (vzdrževalni obrat DIESEL lokomotiv), kjer smo iz podatkov videli, da v treh letih ni bilo drugih stroškov kot redni servisi.

Nadaljevanje na 9. strani

Tovor je razložil voznik viličarja Martin Anželj

z enega kraja na drugega. Poleg tega pa proizvodnja tudi zahteva premik materiala v točno določenem času in na določen način. Racionalno oblikovan notranji transport mora biti torej natančno opredeljen v prostoru, času in načinu svojega dela. Učinek transporta ustreza določenim transportnim zahtevam, ki jih je treba točno formulirati s postavljanjem konkretizirane transportne naloge.

Na 14. redni seji izvršilnega odbora z dne 20. VII. 1970 je bil zavzet sklep, da se v okviru proizvodnega sektorja uvaja novo delovno mesto, vodja transportnega oddelka. Delokrog delovnega mesta »vodja transportnega oddelka« zajema vsa tista področja, ki jih razumemo pod oznako »rokovanje z materialom«. Glede na to spadajo v delokrog tega delovnega mesta naslednja področja dela: vsa transportna sredstva, ki služijo za prevoz ali dostavo materiala med posameznimi oddelki, objekti in zunanji transport. To so viličarji za razkladanje in nakladanje blaga, viličarji za prevoz materiala od oddelka do oddelka in od objekta do objekta, viličarji za dostavo prispelega blaga v skladišče in prevoz blaga iz skladišča na mesto porabe, traktorji za premik vagonov in prevoz blaga, kamioni in dostavni avtomobili za dovoz blaga v tovarno.

K transportu spadajo tudi transportni trakovi, mednarodna dvigala in ročni viličarji pri vnašalcih.

rimo že takrat o transportu) pred letom 70 razbit in slabše povezan je bila odločitev izvršilnega odbora o centraliziranem transportu v okviru proizvodnega sektorja upravičena in na mestu. Stanje, ki sem ga zatekel, ni bilo rožnato. Največji problemi, ki so spremljali začetno delo: velika fluktuacija delovne sile (eden od vzrokov — neurejeno nagajevanje, ki pa še do danes ni docela urejeno, odnosi itd.), preslabo mehanizirano delo, stara transportna sredstva in pomanjkanje le teh, visoki stroški, neurejena skladišča, nesinhronizirani dohodi blaga v tovarno in pretoka tega blaga po tovarni, skrajno dotrajani industrijski tiri, slabe transportne poti in ne nazadnje skeptično gledanje nekaterih na organizirano delo transporta v tovarni.

Skratka, stanje, ki zahteva mnogo truda, razumevanja in privrženosti podjetju. Ker sem že omenil veliko fluktuacijo delovne sile, bi to dopolnil s podatkom, da je od 1970 do 1972 leta prišlo k razkladalcem 32 delavcev, odšlo pa 30 delavcev. Takoj ob pričetku centraliziranega dela transportnega oddelka smo bili postavljeni pred dejstvo, da bo v roku 10 dni prišlo v tovarno 2000 ton kanadske celuloze v zvrtkih teže od 900—1900 kg, ki vsebujejo 25% vlage. Bili smo postavljeni pred dejstvo, torej poiskati ustrezen prostor za skladiščenje in ustrezna transportna sredstva.

Skladiščni prostor smo improvizirali na lesnem prostoru, transportna sredstva pa so bila prepuščena iznajdljivosti vodstva

Z novim kamionom se je tovariš Božič ustavil ob prenovljenem industrijskem tiru

Racionalna manipulacija - eden od osnovnih pogojev za znižanje stroškov v transportu

VEVČE, NOVEMBER — V zadnjih desetih letih je prišlo do modernizacije voznega in tehničnega parka v mnogih naših gospodarskih organizacijah, tako, da smo se v tem najbolj približali nivoju gospodarsko razvitejšim državam. Vendar pa je v opremljenosti, pakiranju, manipulaciji in transportu proizvoda največje število naših podjetij na nezavidljivem mestu, na spodnjem delu lestvice v Evropi.

Stroški manipulacije (rokovanja) predstavljajo pri nas še vedno visoko postavko (od 35—80 %) v stroških proizvodnje, pa vendar v racionalizaciji te manipulacije (pakiranje, skladiščenje in notranji transport) ležijo največje možnosti za znižanje polne cene stroškov in povečanje produktivnosti dela.

S temi uvodnimi besedami se je pričelo 7. in 8. oktobra v Mariboru posvetovanje o racionalizaciji manipuliranja v transportu. Posvetovanja se je udeležilo 151 kolegov iz najrazličnejših gospodarskih organizacij z namenom, da se da temu mestu še večji poudarek, saj bo prav Maribor bodoča transportna cona, zaradi zelo ugodne lege v republiki in državi v povezavi z drugimi evropskimi conami in centri. Lokacija z veliko skladišči, trgovskimi centri in kontejnerskim terminalom je že določena in sicer na Tezmem.

Ker je v nekaj vrsticah težko strniti vso odprto problematiko transporta, bi navedel samo izvečke iz sprejetih zaključkov na tem seminarju.

1. Prisotni predstavniki iz 151 delovnih organizacij smo bili mnenja, da racionalizacija v transportu predstavlja pogoj za splošno povečanje produktivnosti gospodarskih organizacij in vsega gospodarstva.

2. Na področju racionalizacije je bilo do sedaj premalo storjenega in naše zaostajanje v primerjavi z drugimi vejami postaja vedno večje glede na probleme in stroške.

3. Pri nas se še ne zavedamo pomembnosti tega problema. Tako, na primer, paletni sistem v vseh drugih državah vedno bolj narašča, v našem gospodarstvu pa se kažejo znaki stagnacije in opuščanja, čeprav niso doseženi niti začetni rezultati. To se nanaša na uvajanje kontejnerskega in drugih racionalnih sistemov.

4. Da bi preprečili to dogajanje v našem gospodarstvu, se morajo

organizirati odgovorni faktorji in same gospodarske organizacije.

5. Združenje embalažnih, skladiščnih in transportnih služb, ki je dalo inicativo za posvetovanje, je dolžno, da zaostri ta problem pri odgovornih organih in da si pribori za začetek uspešno akcijo za racionaliziranje kompleksnega pretoka materiala na sodobnih principih v jugoslovanskem gospodarstvu.

Posvetovanje je bilo zaključeno z ogledom tovarne Zlatorog s podudarkom na skladiščne prostore in organizacijo skladiščenja.

In morda še nauk za tiste, ki bodo ta članek brali in ki odlo-

čajo o razvoju transporta v naši tovarni: Stroški transporta v naši tovarni so zelo visoki, čeprav se še ne ve, kdo jih zasleduje. Visoki pa so zato, ker je delo še v precejšnji meri nemehanizirano. Idej in konkretnih predlogov ob organiziranem triletnem delu vodstva transporta je bilo precej. Nekateri predlogi so bili tudi realizirani. Mislim, da bi morali področje racionalizacije transporta v naši tovarni bolje razviti, oziroma obstoječim idejam in predlogom dati večjo moralno in materialno podporo.

Vlaganju materialnih sredstev v transport, se pa res ne moremo izogniti!

P. A.

Poklicna papirniška šola za odrasle — šolsko leto 1973/74

Učimo se pravilno

tihi niso imeli priložnosti, pa na seminarjih, tečajih ali šolah za odrasle.

Teoretično pridobivanje znanja spremljajo težave pri načinu učenja. Te težave pa lažje premagamo, če upoštevamo nekatere principe.

1. *Planirajmo učenje:*

Učiti se po načrtu pomeni v prvi vrsti vnaprej pridobivati čas za učenje. Učenje je sistematično delo. Res je, da za učenje nismo vedno enako sposobni ali razpoloženi, vendar je uspeh odvisen od tega, koliko se učimo sistematsko in ob naprej določenem času. Če je snov učenja obsežna, pa jo razdelimo na več manjših delov. V načrtu pa določimo, kdaj bomo vsakega od teh delov obvladali. Kampanjsko učenje je brez smisla. Lahko, da se po takem učenju posreči izpit, gotovo pa je, da znanja nismo osvojili.

Koliko časa se dnevno učimo, je odvisno od naše umske sposobnosti in vzdržljivosti. Bolje pa je, učiti se vsak dan manj časa, kot pa naenkrat poskušati obvladati vso snov, ki jo zahteva program. Načrt nam seveda ne more dati več časa, kot ga imamo, vendar tega lahko izkoristimo racionalno.

2. *Učimo se zbrano in z razumevanjem!*

Navada, da se zbrano učimo, se sčasoma pridobi. Dokler pa te navade ne zgradimo, moramo biti disciplinirani. Neurejeno in nedisiplinirano delo z mehaničnim ponavljanjem ne bo nikoli prešlo v višjo obliko dela. Posebno moramo paziti na okolico, kjer se učimo in odstraniti vse, kar nas moti. Praksa je pokazala, da je rezultat bolj odvisen od tega, kako smo se učili, kot pa od tega, koliko časa smo nezbrano posedali ob knjigi. Pridobivanje znanja je v najtesnejši zvezi z mišljenjem, oziroma z aktivnim, miselnim predelovanjem snovi, ki jo povezujemo s prejšnjimi spoznanji. Če smo odkrili smisel gradiva, lahko vsebino ekonomično uporabimo v različnih situacijah in za reševanje različnih problemov. V takem primeru tudi ni strahu pred pozabljanjem. Ko gradivo enkrat razumemo, ga je treba od časa do časa ponoviti.

3. *Motiv:*

Težave pri učenju lahko prebrodimo, če smo za napor motivirani. Najboljši motiv je osebni interes za snov. Težko se je učiti nečesa samo zato, ker to drugi zahtevajo. Voditi nas mora motiv želje, da bomo nekaj vedeli, nekaj znali in s tem koristili sebi in družbi. Zaradi velike vrednosti pri pridobivanju znanja moramo biti aktivni do gradiva, ki se ga učimo, istočasno pa odkrivati osebni in družbeni značaj smisla za učenje in napredek.

4. *Poslužujmo se pomagal:*

Osvajanje znanja je znatno olajšano, kadar pri tem uporabljamo nekatere primerne metode in uporabljamo določeno tehniko. Gradivo moramo razdeliti na ožje celote in naslednja poglavja osvajat šele, ko so nam prejšnja popolnoma znana. Končno pa vse skupaj sistematsko povežemo. Od

tu naprej ponavljamo posamezne odseke in ugotavljamo njihove medsebojne zveze.

Praksa je tudi pokazala, da se gradivo, ki se sestoji iz principov in teorij lažje učimo skupno, kot pa sami. Tu je najvažnejši razgovor z drugimi. S tem ohranjamo vse, kar smo razumeli. Nasprotno pa gradivo, ki vsebuje podatke in nazive, bolje sprejemamo sami. Pri predavanjih ne smemo biti samo fizično prisotni, snovi sprejemati, ne da bi bili pri tem aktivni miselni subjekt. Zato je res najbolj uspešen pouk v obliki razgovorov z učenci, kjer je to le mogoče.

Med predavanji je nujno, da snov zabeležimo. To pa je včasih težavno, saj vsega ne moremo zabeležiti. Ne moremo vnaprej vedeti, kaj bo bistveno in vsebinsko važno in kaj ne. Z vajo pa dosežemo spretnost zapisovanja bistvenih delov iz predavanega gradiva. Beležke tudi najboljšega učenca so zaradi hitrosti predavanja netočne. Zato je koristno, da vsebino prepišemo, dokler nam je še živo v spominu. Izdelava zapisov tudi spada k lastnemu organiziranju učenja.

Pri učenju iz skript in knjig je dobro, če izpostavimo glavne točke, ako tega že sam avtor ni storil. Seveda pa beležke ne smemo zamenjavati z enostavnim prepisovanjem. Beležke naj dajo splošno orientacijo o celotnem materialu. Učenje samo iz knjig predstavlja nevarnost, da se začnemo učiti na pamet brez razumevanja. Obramba proti temu so izdelovanje nalog, izmišljanje novih primerov, ponavljanje (na glas) s svojimi besedami, primerjanje sorodnih tekstov itd.

5. *Aktivno obnavljanje učnih tekstov:*

Ni še dovolj slišati in razumeti. Treba si je tudi zapomniti. To pa lahko dosežemo samo s ponavljanjem (teksta ne razreda). Šele s ponavljanjem pretvorimo osvojeno učno snov v pravo znanje, to je v naši bodoči operativni instrument. Varovati pa se moramo, da ponavljanje ne postane povsem mehanični proces, ampak aktivno miselno dopolnjevanje, utrjevanje in zgrajevanje lastnega znanja. Eno najbolj grobih napak, ki jih posamezniki delajo pri učenju, je prav v pasivnem čitanju učbenikov ali pasivnem poslušanju predavanj ob naivnem pričakovanju, da se znanje lahko pridobi brez lastnega napora in aktivnega sodelovanja. In še ena prednost: pri aktivnem sodelovanju in samostojnem glasnem ponavljanju se naučimo poleg stroke tudi jezikovnega oblikovanja. Zato je treba izkoriščati vsako priložnost tudi za razgovor.

6. *Izogibajmo se paralelnega učenja raznih predmetov:*

V tehniki osvajanja znanja je važno tudi vprašanje, ali je ali ni racionalno učiti se vzporedno več raznih predmetov. To je koristno, če so predmeti sorodni in med seboj smotno povezani. Nekoristno pa je, če se snov nanaša na oddaljenejša področja znanja. Prav spreminjanje učnih snovi iz novih področij in skakanje z enega predmeta na drugega je tudi vzrok za pozabljanje.

To so vzroki in načini slabega ali dobrega učenja. Vsem, ki se kakorkoli izobražujejo, priporočamo, da se držijo vsaj nekaterih od teh napotkov in uspeh gotovo ne bo izostal.

Po zapisku predavanja
dr. Z. B.
povzel S. R.

Dajmo kulturi svoj prispevek

Tovarišice
Pevke

Tovariši
Pevci

Socialistična zveza delovnega ljudstva terena Vevče-Kašelj in Sindikalna podružnica Papirnice Vevče sta se v skrbi za kulturno življenje kraja in kolektiva odločili za ustanovitev pevskega zbora.

V kraju je dovolj mladine, ki ima glas in smisel za gojenje zborovske glasbe. Pa tudi starejši bi še radi sodelovali. Znano je, da že precej let, od prenehanja pevskega zbora OF, kapurno življenje v Vevči in v Kašlju opravičeno zboru le, Papirniški pihalni orkester. Le od časa do časa se pojavljajo manjši ansambli, ki pa hitro prenehajo z delovanjem. Pogrešamo družbene prireditve s kulturnim sporedom, za katerega je kot nalašč pevski zbor. Državni in krajevni prazniki brez sodelovanja domačih kulturnih delavcev so prazni.

In še privatno. Ali ni lepo, kadar se družba zbere in zna gojiti domačo pesem, bodisi iz repertoarja čiste narodne glasbe ali borbena pesem iz naše bližnje preteklosti? Vmes pa je dobrodošla tudi umetna ali ponarodela pesem.

Slovinci smo pevci. Toda bodimo tudi z glasbeno disciplino in znanjem.

Interesente vseh starosti in obeh spolov vabimo k pristopu. Javijo naj se do 1. XII. z vpisom v pristopno knjigo pri vratarjih tovarne ali v pisarni krajevne skupnosti.

Pesem nas druži in vzgaja.
Socialistična zveza
Sindikalna podružnica

Transport in tok materiala

Nadaljevanje z 8. strani

To vozilo bi na relaciji Zalog—Vevče in v sami tovarni ranžiralo vagone, delalo kot vlečno vozilo za prikolice, naložene s papirjem, možnost priključka pluga itd. Podatki so tukaj, odločitev je na izvršilnem odboru.

Prihodnje leto moramo posvetiti še več pozornosti industrijskim tirom — predvsem na lesnem prostoru, asfaltiranju transportnih poti, nakup viličarja za skladišče papirja, odločiti se bomo morali, kako bomo ranžirali vagone, nakup dostavnega kombija, organizirati transport na relaciji strojna dodelava — tapetni oddelek, mehanizirati delo pri razkladanju aluminijevega sulfata in kaolina v razsutem stanju, urediti vprašanje embalaže, še boljše mehanizirati transport gotovega papirja, še boljše organizirati delo voznikov — predvsem pa medsebojno sodelovanje v strojni dodelavi in nagrajevanje v transportu. Ob vsem tem, ko to pišem in ko navajam zanimanje transportnega oddelka ob triletnem začetnem delu za tok materiala v okviru PROIZVODNEGA SEKTORJA, pa me nekaj le moti. Namreč v oktobrski številki časopisa »Naše delo« sem zasledil zelo polemičen članek

»Kam s transportnim oddelkom...«, kjer je med drugim citirano tudi naslednje: to je izveček izjave vodje analitskega oddelka na 26. redni seji izvršilnega odbora dne 24. IX. 1973 in seveda ne sklep):

»Ugotovljeno je, da bi se služba v transportnem oddelku morala bolj zanimati za tok materiala skozi podjetje. Po izdelani analizi so prišli do spoznanja, da se za tok materiala le delno zanimajo itd.«

Ob zaključku pa se zdi čudno, da je do takšne izjave strokovne službe in članka »Kam s transportnim oddelkom« sploh prišlo, saj bi strokovna služba lahko prišla do vseh podatkov, ki so mi služili za razjasnitev nekaterih nejasnosti v zvezi z delom transportnega oddelka in zanimanjem vodstva transportnega oddelka za spremljanje toka materiala.

Zdi se, da so nekatere strokovne službe (ne) hote prezrle podatke pri izdelavi svoje analize, zato ni čudno, da je analiza enostranska in ni prikaz dejanskega stanja, življenja in dela ljudi v transportnem oddelku v okviru PROIZVODNEGA SEKTORJA, kar bo lahko ugotovil vsak, ki bo navedena dejstva prebral.

Andrej Pirkmaier

Marljivi godbeniki in njihov občni zbor

VEVČE, NOVEMBER — Papirniški pihalni orkester je imel 16. 10. 1973 svoj občni zbor. Udeležilo se ga je 36 aktivnih članov PPO. Vabilu so se odzvali tudi tajnik občinskega sveta ZKPO tov. Marjan Benedičič, tajnica glasbene šole Moste-Polje tov. Ančka Kogoj ter predsednik Osnovne organizacije sindikata Papirnice Vevče tov. Maks Krpan. Vendar ne gre prezreti odsotnosti predsednika krajevnega skupnosti Vevče-Zg. Kašelj ter predsednika SZDL Vevče-Zg. Kašelj. S predsedniki teh organizacij se srečujejo člani PPO le enkrat na leto, to je na občnem zboru in še takrat se zgodi, da so predsedniki odsotni.

Občni zbor je otvoril predsednik PPO tov. Ignac Zajc s svojim poročilom za preteklo sezono. Sezona 1972/73 je bila za PPO, kot osnovno organizacijsko enoto v sklopu kulturno-prosvetnih organizacij občinskega sveta Moste-Polje ena do sedaj najuspešnejših. Vendar bi bili lahko doseženi rezultati še boljši, ki jih bo z rešitvijo perečih problemov in odpravo pomanjkljivosti moč doseči v naslednji sezoni. Želja vseh je torej, naj ti rezultati spodbudijo k prizadevanju po še boljših.

Po občnem zboru so godbeniki sedli skupaj in se tudi privatno pogovorili

Eden najpomembnejših sklepov lanskega občnega zbora, uresničen pred letom, je bil, da se člane PPO oprosti organizacijskega dela. Gre torej za razbremenitev članov, ki so jim bile dodeljene funkcije na organizacijskem področju. Razumljivo je, da že samo aktivno udejstvovanje na vajah in nastopih čez vse leto pomeni določeno žrtev s strani članov. To velja zlasti za nastope, ki so določeni v rednih rokih. S tem pa nikakor ni odvzeta možnost oz. pravica do sodelovanja pri odločitvah o delu orkestra. To delo poteka po programu, o katerem odločajo vsi člani na občnem zboru. Poleg tega lahko sodelujejo s predlogi na sejah UO, na katere so vedno povabljeni vsi člani, ki nenazadnje odločajo tudi na sestankih, ki so sklicani pred vsakim večjim delom ali pomembnimi odločitvami in nastopi.

Orkester sestavlja 42 aktivnih članov, poleg teh ima PPO še enega člana, ki se ukvarja z organizacijskimi posli ter štiri častne člane, skupno torej 47. Glede števila aktivnih članov je to rekordno število, saj tokrat članov PPO še ni imel od svojega formiranja dalje. Vendar pa je realno število mnogo manjše. Če pogledamo statistične podatke, obiskuje vaje le 70 %, oziroma 28 članov, malo boljši je odstotek na nastopih in sicer 73 % ali 29 članov. Dejstvo pa je, da so uspehi, doseženi s takim številom članov, izredni, čeprav so bili doseženi vse prej kot z lahkoto. Veliko uslugo pri tem imajo člani, ki so, če pogledamo na lestvico, ki prikazuje udeležbo na vajah in nastopih, pri vrhu:

Aleš Babnik
Igor Ovčak
Metod Živic
Milan Markelj

Stane Brenčič
Matija Dežman
Marko Jelšovar
Stane Skubic
Stane Lukec
Franc Švarc
Brane Habič
Bogi Anžič
Zdravko Zupančič
Vilbald Kopecky
Janez Jager
Veto Markelj
Brane Miklavž
Milan Trentelj
Ciril Živic
Franc Skubic

Pri tistih s spodnjega dela lestvice je pomembna ugotovitev, da kljub slabi udeležbi precej vplivajo s svojimi sposobnostmi na kvaliteto celotnega orkestra. Ker pa je repertoar za 42-članski orkester, bi bilo treba tudi vaditi s takim številom, zato je eden poglobitvenih problemov skrb za kader. Kvantitativno je te vrzeli moč zapolniti dokaj kmalu, vendar pa je za kvalitativno nadomestitev potrebno nekaj let. Tre-

nutno je v glasbeni šoli 14 učencev in sicer 6 v prvem letniku, 8 pa v višjih letnikih. Poleg teh pa so še štirje, ki obiskujejo glasbeno šolo in so hkrati tudi člani PPO.

Orkester sprejme medse aktivnega člana z dokončanim II. letnikom pod pogojem, da bo nadaljeval šolanje. Instrument je ali last orkestra ali pa ga dobijo v glasbeni šoli. Šolnina gre prvi dve leti v breme staršev, ko pa je obiskovalec šole član orkestra, plačuje šolnino orkester. Vendar pa je pri sedanjih plačilnih pogojih v glasbeni šoli moč pritegniti, kot bodoče člane orkestra, le otroke boljše situiranih, pri katerih gre v glavnem bolj za interes staršev, da se njihovi otroci vključijo v orkester, ne pa interes otrok samih. Za otroke slabše situiranih pa je pot mnogo težja, kljub njihovem velikemu veselju do vključitve v orkester. Važno pri tem je, da večina prvih nadaljuje šolanje in je njihov staž pri orkestru kratkotrajen, medtem ko drugi ostanejo. To dokazuje socialna struktura orkestra, saj ga sestavljajo v glavnem poklicni delavci. Zatorej naj bi ob zadostnih dotacijah orkester plačeval šolnino tudi v I. in II. letniku, s tem pa bi jih usmerjal tudi v učenje instrumentov, ki jih orkester potrebuje.

Želja posameznika, predvsem orkestra kot celote, je seveda muziciranje in kvaliteta ter le-tudi javno predstaviti. Na nastope ga zato vabijo na vse strani, kar dokazuje zelo pester program nastopov v pretekli sezoni. Oglejmo si najpomembnejše:

1. XI. 1972 Komemoracija v Zalogu in na Urhu
27. XII. 1972 Prireditve dedka Mraza na Vevčah
26. I. 1973 Celovečerni koncert v šoli Polje

23. III. 1973 Proslave borb Molniške čete v Zadvoru
13. IV. 1973 Celovečerni koncert v Polju

25. IV. 1973 Akademija za proslavo 1. maja — Polje

1. V. 1973 Budnice za 1. maj — Vevče-Ljubljana

7. V. 1973 Sprejem Štáfete mladosti v Mostah

24. V. 1973 Promenadni koncert na Vevčah

27. V. 1973 Predtekmovalje pihalnih orkestrów Slovenije v Ribnici — IV. mesto v republiškem merilu

31. V. 1973 Promenadni koncert v Mostah

3. VI. 1973 Promenadni koncert za zaključno prireditve obč. sveta ZKPO Moste-Polje

9. VI. 1973 Sprejem reškega pihalnega orkestra v okviru izmenjave gostovanj Reka-Ljubljana

21. VI. 1973 Promenadni koncert v Pineti

23. VI. 1973 Finalno tekmovanje v Portorožu — srebrna plaketa

24. VI. 1973 Budnica za krajevni praznik Vevče-Kašelj

11. VII. 1973 Promenadni koncert v Ljubljani

21. VII. 1973 Turistične prireditve Noč na Ljubljani

1., 2. IX. 1973 Športne igre gradbincev Slovenije

9. IX. 1973 Gostovanje v Metliki

15., 16. IX. 1973 Gostovanje pri PO Gratkorn — Avstrija

7. X. 1973 Gostovanje v Radečah

To so nastopi, ki so zahtevali polnoštevilnost orkestra. Poleg teh, pa je še vrsta drugih, včevši pogrebe in gasilske veselice, z manjšo zasedbo. Dva celovečerna koncerta v Polju in kar šest promenadnih koncertov je število, ki ga dosega le redkokateri orkester v republiki. Zaradi prezasedenosti pa je moral PPO nekaj nastopov celo dkloniti, ker nevsezadnje je to le amaterski orkester.

Na iniciativo PPO so se dogovorili za tesnejše sodelovanje orkestri iz mest papirne industrije v Sloveniji. V načrtu skupnega dogovora je tudi delovni sestanek z udeležbo predsednikov in dirigentov teh orkestrów. Veliko aktivnost orkestra in vedno večji uspehi pa silijo k razširitvi programa ter s tem v zvezi k večji disciplini, večji aktivnosti UO oziroma strokovnega vodstva orkestra. Poleg celovečernih koncertov je v programu za naslednje leto še sprejem orkestra iz Gratkorna, prvo srečanje z reškim orkestrom na Reki, ter nadaljevanje srečanj z orkestri papirne industrije in drugimi orkestri.

PPO je eden redkih orkestrów, pri tem mislim na najbolj kvalitetne orkestre v republiki, ki svojim članom ne plačujejo vaj. Temu ni vzrok pomanjkanje sredstev, ampak so se člani sami odločili, da bi za to namenjena sredstva raje porabili za družabno življenje, tj. za prirejanje piknikov, kjer bi bile soudeležene tudi družine članov, da bi se jim s tem vsaj malo oddolžili za sončne nedelje, ki jih morajo družine preživeti doma, ko gredo njihovi možje oziroma očetje nastopat. S tem so vsi člani enako soudeležni. To pa po mnenju predsednika ni pravilo glede na procentualno razliko udeležbe na vajah in nastopih. Zato naj bi še posebej nagradili najbolj prizadevne.

Za mnoge stvari pri PPO ni sredstev. Sredstva, ki jih dobivajo v Papirnici Vevče in občinskega sveta ZKPO Moste-Polje so jim tako skopo odmerjena, da je od te vsote nemogoče oddvojiti del za investicije. Tako sedaj nimajo niti ene uniforme v rezervi in tistih dvanajst novih članov, ki bodo prišli iz glasbene šole, bo brez uniforme.

Ker uspeh ni odvisen le od tehničnega obvladanja instrumenta in veselja do muziciranja, ampak je odvisen tudi od kvalitete instrumenta, je eden poglobitvenih problemov nabava instrumentov.

To je prišlo zlasti do izraza na letošnjem tekmovanju pihalnih orkestrów, ko ne bi dosegli takega

uspeha, če ne bi posamezni člani nastopali s svojimi instrumenti. V okviru PO so ustanovili tudi novo skupino z bobni, ki bo doživela krst že konec tega meseca.

Uspehi PO so torej pokazali, da so sredstva v ta kolektiv pravilno naložena, zatorej je pričakovati, da ne bodo predlogi za izboljšanje finančnega položaja naleteli na gluha ušesa.

Na koncu se je predsednik PPO še zahvalil vsem, ki so kakorkoli prispevali k uspehu orkestra, bodisi materialno, strokovno ali moralno, še posebej tov. direktorju Papirnice Vevče in pa dirigentu tov. Francu Grabenšku, ki je eden najzaslužnejših mož za uspeh orkestra.

Sledilo je poročilo tov. Grabenška, v katerem se je lotil predvsem vprašanja kvalitetnega stanja orkestra, ki je na dokaj visokem nivoju. To potrjuje tudi priljubljenost pri občinstvu, ki je godbenike povsod lepo sprejelo ter v sredi drugih orkestrów gojilo posebne simpatije prav do PPO. Vzrok temu je tudi strokovno izbran ter najširšemu krogu dostopen repertoar. Poudaril je, da je 4. mesto v republiki, kjer je registriranih 63 orkestrów, res zavirljiv uspeh in objektivna

Strokovno poročilo je podal strokovni vodja dirigent Franc Grabenšek

uvrstitev glede na vložen trud. Toda ti uspehi niso največji, katere je orkester sposoben doseči, zato se je treba lotiti novega programa s prizadevnostjo, vestnostjo in skupnim sodelovanjem, ki je nujno potrebno pri nadaljnjem delu kolektiva.

Po živahni razpravi o najbolj perečih vprašanjih ter sprejetju sklepov šolanja kadrov, programa dela za leto 1973/74, o sredstvih in njihovih porazdelitvah ter o vprašanju o novih godbenih prostorih, ki bi v veliki meri prispevali k še večjemu veselju članov do dela in s tem tudi do večjih uspehov, so bile volitve v UO in nadzorni odbor.

Predsednik PPO tov. Nace Zajec poroča

Novi člani UO so:
Matija Dežman
Mili Hribar
Matija Korenčan
Stane Skubic
Brane Habič
Ignac Zajc
Metod Živic

V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Ciril Živic, Janez Jager in Jože Meden. Že na 1. seji je bil za predsednika ponovno izvoljen tov. Ignac Zajc, za podpredsednika Matija Korenčan in za blagajnika Mili Hribar. Strokovno vodstvo je bilo tudi tokrat soglasno zaupano tov. Francu Grabenšku.

Čestitamo novo izvoljenim članom odborov ter zaželimo PPO še uspešnejšo sezono ter da bi uspešno rešili vse probleme. Na prihodnjem tekmovanju pa jim zaželimo še višje mesto v eliti najboljših.

Z. D.

Čestitamo

VEVČE, NOVEMBER — V želji, da bi izpopolnili svojo osebo in strokovno izobrazbo, nekateri člani kolektiva prav pridno študirajo na različnih strokovnih šolah za odrasle. Zavedajo se, da s študijem in izobrazbo pomagajo sebi in delovni organizaciji.

Tako sta 10. novembra 1973 diplomirala na tehniški šoli za papirno stroko pri Solskem centru tiska in papirja v Ljubljani tov. Mohor Uršič in Miha Prusnik. Prvi je do sedaj na delovnem mestu »vodja kuhinje premazne mase«, drugi pa delovodja v proizvodnji premaznega papirja. Nova izobrazba je v skladu z njunima delovnim mestoma.

Obema novima tehnikoma veljajo naše iskrene čestitke.

PRAVILNA REŠITEV »ODVZEMANJE ČRK«

I. kamion, protin, Radlje, Ardeni, starka, Martin, lovina, kazalo, jarina, Tirana, Retina, Stenar, Atenej, pretis.

II. ikona, trpin, Relja, nadir, taksa, Tarim, volan, koala, rajna, Anita, Inter, tesar, Atene, strip.

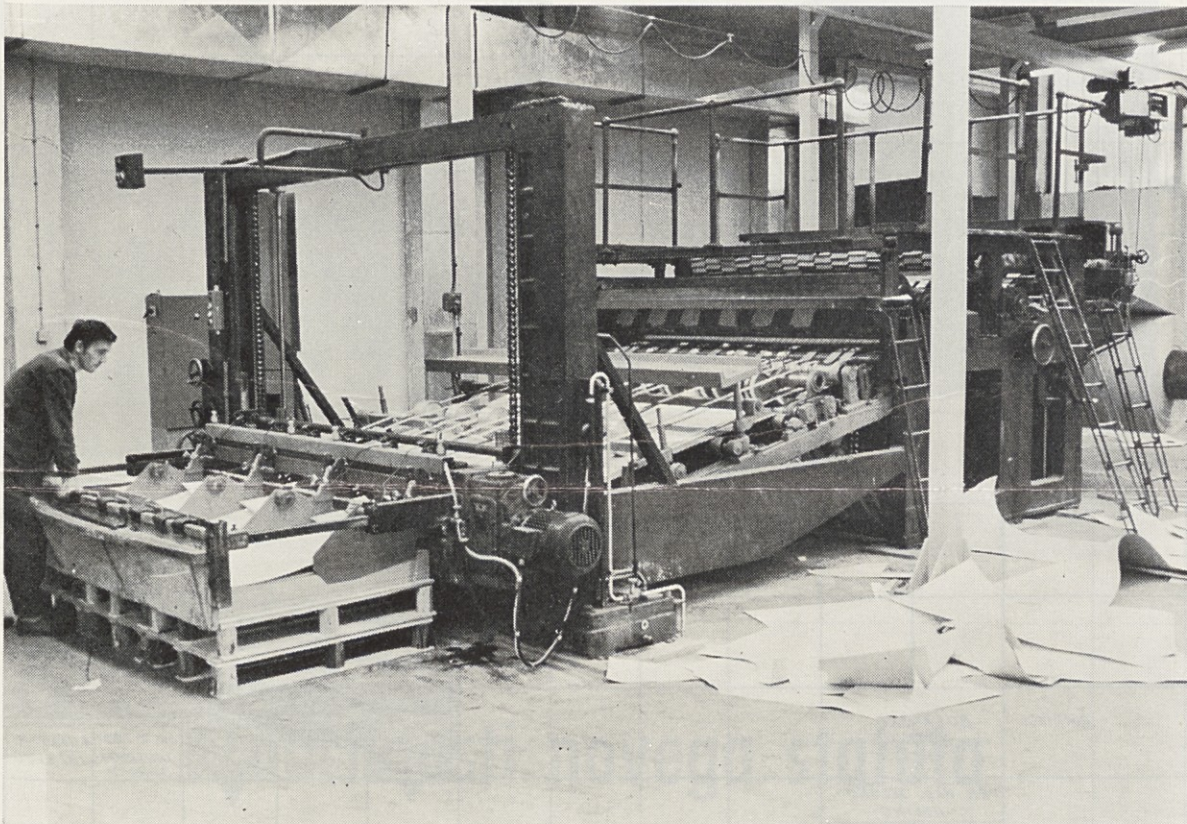
REKONSTRUKCIJA, MODERNIZIRANJE

Odvzemanje črk so pravilno rešili in bili izžrebani naslednji reševalci:

10 din Ana GRM, satinaža
10 din Anica TAURER, izvoz
10 din Boris BOJKO, izvoz
30 din Karolina LOČNIŠKAR, papirna dvorana
60 din Hilda GRADIŠEK, kastrovski sektor

Vevški upokojenci se bodo tudi letos ob prazniku republike srečali in pogovorili. (Na sliki: srečanje pred petimi leti)

Rezanje kartona na prečnem rezilcu (motiv iz Papirnice Količevo)

Mi se še niti ne zavedamo, kako je naftna kriza prizadela nekatere zahodnoevropske države. Kot je znano, so na Nizozemskem in v Belgiji strogo prepovedali vse vožnje ob nedeljah. Seveda to prepoved dosledno upoštevajo vsi, saj jih sicer na Nizozemskem čaka kazen do šest let zapora! Prepoved vožnje ob nedeljah velja seveda tudi za avtobuse in tako se slovito nogometno moštvo Ajax vozi ob nedeljah na tekme oziroma na gostovanja v bližnje kraje s šestnajst sedežnim dvokolesom, ki ga je posebej zanj izdelalo neko nizozemsko podjetje v dveh dneh. Sliko povzemamo iz nizozemskega športnega časopisa Telesport, ki pravi med drugim v podpisu pod sliko, da je vožnja s tem kolesom dodatni trening nogometašev

Slovenski pregovori

Zlata veriga ne da svobode.
Zima in grščina ne prizaneseta.
Vsak sam ve, kje ga čevelj žuli.
Volk dlako spremeni, a narave nikdar.
Varuj se tistih psov, ki spredaj ližejo, a zadaj grizejo.
Tudi beseda ubije človeka.
Lepa beseda lepo mesto najde.
Tiha voda bregove dere.
Iz te moke ne bo kruha.
Glej, da ne prideš s konja na osla.
Če hujšega ne bo, še umreti ne bo treba.
Načel ga je zob časa.
Sam si je zadržnil vrv okrog vratu.
Šel je v krtovo deželo.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

Oktober 1973

Prišli:

Lidija LEVEC, dovažalka
Marjan VREČAR, pom. delavec
Marcel ROSSI, zidar I.
Ladislav ROJŠEK, II. pom. dodel. stroja
Niko POTOČNIK, vodja družbenega standarda
Mihajlo PETRANJESKOVIČ, razkladalec
Janez TOMAZIN, dipl. ing. — pripravnik
Petar KOPRENA, pospravljalac izmeta
Zumreta ĐOGIĆ, snažilka

Odšli:

Jože VRBINC, odšel v JLA
Stane KAMNAR, inv. upokojen
Petar STANKOVIČ, samovoljno zapustil delo
Franc LAMBERGAR, lastna odpoved
Djuro VUKELIČ, sporazumna prekinitve
Borislav ŠIRONJIČ, samovoljno zapustil delo
Dževad OSMANAGIĆ, samovoljno zapustil delo

Poročili so se:

Jovan STANOJEVIČ z Dragico Stanjevo
Bojan LORBEK z Zdenko Zmazkovo
Franc DEŽMAN s Heleno Subljevo
Jovanović JOVAN z Vero Nikoličevno

Cestitamo!

Rodili so se:

Jožetu in Mariji TOMŠIČ, hči Nataša
Jovanu JOVANOVIČ, sin Dobrivoje

Cestitamo!

Papirnica Količevo

V mesecu septembru so se zaposlili:

Agan MURIČ, pakar bal
Negoslav STOJMEHOVIČ, delavec na holandcih
Božidar ILIČ, delavec na holandcih
Franc BARLE, pakar bal
Andrej LOGAR, vnašalec v Hy
Dušan RODE, stroj. ključavničar, klepar
Srečo MLAKAR, delavec na holandcih

V mesecu septembru so odšli iz podjetja:

Ciril NOVAK, pomočnik mlinarja KS I, samovoljno
Stane KNEZ, kolodrobec, odšel v poizkusni dobi
Muharem JUSIČ, delavec na holandcih, odšel v poizkusni dobi
Stanko BOKAL, pomočnik previjalca, samovoljno
Vladimir AVBELJ, strojni ključavničar, sporazumno
Andrej KALAN, vnašalec v Hy, samovoljno
Đuro Bastijus, delavec na holandcih, samovoljno

Viktor MARINIČ, pazilec sita PS I, samovoljno

Rodili so se:

Stanetu PRELOVŠKU se je rodila hčerka Darja
Ivici RUSOVI se je rodila hčerka Monika
Slavku JOGERJU se je rodil sin Miran

Cestitamo!

V mesecu oktobru so se zaposlili:
Vesel DURMISI, delavec na holandcih

Muhamed MURIČ, snemalec lesovine v lesobrusilnici
Franc CERAR IV, delavec na holandcih
Cedomir KUSLIJIC, snemalec lesovine

Andrej POLJANŠEK, pazilec sita
Anton MAJDIČ, delavec na holandcih

Martin RIBIČ, delavec na holandcih
Drago GRILJ, delavec v KC
Branko LIPOVSEK, snemalec lepenske III

Janko BARLE, pazilec sita
Milan GABOR, delavec na lesnem prostoru

Maksimiljan BIZILJ, kolodrobec
Janez JAVORSEK, delavec na lesnem prostoru
Maks OREŠEK, delavec na holandcih

V mesecu oktobru so odšli iz podjetja:

Marjan ZUPAN, dežurni ključavničar, odšel na odsluženje vojaškega roka

Jože LAZAR, delavec na holandcih, odšel v poizkusni dobi
Franc BASTIJUS, delavec na lesnem prostoru, odšel v poizkusni dobi
Jože MAHKOTA, delavec na dvorišču, odšel v poizkusni dobi
Peter CERAR, dežurni ključavničar, odšel na odsluženje vojaškega roka
Vasilije BASTIJUS, delavec na holandcih, samovoljno
Alojz JARETINA, donašalec celuloze v Hy, samovoljno

Rodili so se:

Andreju in Mihaeli BRNOT se je rodila hčerka Lidija
Leonu VIDERGARJU se je rodil sin Marjan

Cestitamo!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.

Po mnenju Republiškega sekretarata za prosveto in kulturo št. 421-1/73 z dne 9. 1. 1973 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

»Za praznik republike«

